

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
PEDAGOGICKÁ FAKULTA
KATEDRA ROMANISTIKY

Bakalářská práce

Vznik a činnost Stálé kanceláře Jihočeského kraje v Bruselu

Autor: Markéta Bromová

Aprobace: Anglický jazyk a francouzský jazyk pro administrativu EU

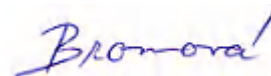
Vedoucí bakalářské práce: PhDr. Salim Murad

Prohlášení o původnosti práce:

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci na téma „Vznik a činnost Stálé kanceláře Jihočeského kraje v Bruselu“ jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě, fakultou elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách.

V Táboře, dne 25. 4. 2007

.....
Markéta Bromová

Poděkování:

Ráda bych touto cestou poděkovala panu PhDr. Salimu Muradovi za jeho cenné rady a ochotu při vedení mé bakalářské práce. Rovněž děkuji panu Petru Šebkovi, řediteli Stálé kanceláře Jihočeského kraje v Bruselu, za ochotný přístup a poskytnutí cenných informací pro mou práci a také za zprostředkování schůzek se zástupci regionálních zastoupení v Bruselu.

Obsah:

1. Úvod	5
2. Náhled do problematiky – Evropská unie, kraje a přeshraniční spolupráce	6
2.1. Přeshraniční spolupráce Jihočeského kraje	7
2.2. Oddělení Vnějších vztahů a zahraniční spolupráce	8
2.3. Asociace krajů České republiky	11
3. Stálá kancelář Jihočeského kraje v Bruselu	12
3.1. Kraje jsou přímými partnery Evropské unie	12
3.2. Regiony České republiky	13
3.3. Vznik stálého zastoupení Jihočeského kraje	15
3.4. Hlavní poslání jihočeské kanceláře v Bruselu	17
3.5. Napojení regionu na transevropskou dopravní síť	19
4. Komparace jednotlivých regionálních zastoupení v Bruselu	22
4.1. Dotazníkové šetření	23
4.2. Analýza dotazníku	25
4.3. Zjištění	36
5. Závěr	38
6. Summary	41
7. Přílohy	43
8. Použité zdroje a literatura	51
8.1. Použitá literatura	51
8.2. Propagační materiál	51
8.3. Internetové zdroje	52
8.4. Rozhovory	52

1. Úvod

Zapojení regionů jako „třetí evropské úrovně“ do evropského integračního procesu a jeho rozhodovacích procedur je znám již z osmdesátých let. Byl to nový motiv evropské politiky zdůrazňující osobitost nižšího politického stupně a blízkost jeho rozhodování občanům. Tento proces sebou přinesl pojem „Evropa regionů“, který vychází z přesvědčení, že regiony jsou schopné samostatnosti při řešení problémů přesahujících hranice jednotlivých oblastí. Regionům se podařilo prosadit účast v poradních orgánech Evropského společenství, a tím i získat možnosti uplatnit svůj vliv prostřednictvím regionálních kanceláří v Bruselu.¹

A právě o těchto kancelářích pojednává tato práce. Jedním z cílů této práce je přiblížit fungování samosprávných regionálních jednotek v Bruselu a jejich souvislost s přeshraniční spoluprací. Dalším cílem je popsat vznik a činnost Stálého zastoupení Jihočeského kraje v Bruselu. A v neposlední řadě je to komparace jednotlivých regionálních zastoupení v centru Evropské unie.

V první části bakalářské práce je popsána přeshraniční spolupráce Jihočeského kraje a její institucionální zabezpečení v rámci krajského úřadu. Další část je věnována konkrétně Stálému zastoupení Jihočeského kraje v Bruselu. Je zde popsán vznik Stálého zastoupení Jihočeského kraje a jeho fungování. Tato část obsahuje popis historie a hlavních úkolů kanceláře. Konec bakalářské práce je věnován komparaci jednotlivých regionálních zastoupení z různých členských států Evropské unie. Práce popisuje náhled na tato zastoupení z několika rozdílných hledisek.

Základem pro vypracování prvních dvou částí této práce je zpracování dostupných statistických materiálů a rozhovorů se zástupci krajského úřadu a kanceláře Stálého zastoupení Jihočeského kraje. Komparace regionálních zastoupení byla vypracována na základě rozhovorů a poskytnutých informací v rámci komunikace se zástupci vybraných kanceláří v Bruselu.

Vstup České republiky do Evropské unie sebou přináší stále nové výzvy a příležitosti nejen pro celý stát a národní vládu, ale také pro nižší územní jednotky jako jsou právě regiony a dále jejich občané. Evropská integrace a stále širší spolupráce i konkurence mezi evropskými regiony staví Jihočeský kraj před nové a náročné úkoly. Jak se s tím Jihočeský kraj jako regionální článek veřejné správy evropské struktury vypořádá, záleží pouze na něm.

¹ Evropská unie od A do Z - Příručka evropské integrace, Univerzita Karlova, 1995

2. Náhled do problematiky – Evropská unie, kraje a přeshraniční spolupráce

Evropská Unie představuje zvláštní útvar, který je těžko srovnatelný s nějakým jiným. Nejedná se o mezinárodní organizaci ani o stát, nedá se říci, že jde o čistě ekonomickou integraci ani o politickou unii. Vyjednávání a rozhodování je svým způsobem také jedinečné, tvorba politiky probíhá na mnoha úrovních, přičemž státní úroveň je pouze jedna z nich. Evropskou unii tvoří sedmadvacet členských států a zároveň mnoho regionů (krajů)².

Právě regiony hrají velmi důležitou roli v politickém systému Evropské unie. Snaží se hájit své regionální zájmy a prosazovat se v Evropské unii prostřednictvím zastoupení ve Výboru regionů³ nebo otevírají kanceláře v Bruselu. Kraje jsou příjemci a správci peněz ze strukturálních fondů, které podporují rozvoj podnikání, opravu komunikací, kulturu, zemědělství nebo přeshraniční spolupráci se sousedními regiony v jiných členských zemích. A právě přeshraniční spolupráce je pro členské země velmi důležitá.

*"Hranice jsou "jizvy dějin". Přeshraniční spolupráce pomáhá zmírňovat nevýhody těchto hranic, překonávat okrajovou polohu hraničních oblastí a zlepšovat životní podmínky obyvatel. Měla by zahrnovat všechny kulturní, sociální, hospodářské i infrastrukturní oblasti života. Poznání a porozumění sousedů jsou právě tak důležité jako budování důvěry."*⁴

² Kraj je podle zákona o krajích územním společenstvím občanů, které má právo na samosprávu. Kraj je současně veřejnoprávní korporací, která má vlastní majetek, s nímž hospodáří samostatně za podmínek stanovených zákonem a v souladu se svým rozpočtem. Mezi orgány kraje patří zastupitelstvo, Rada, hejtman a krajský úřad. Další orgány může zřídit hejtman. Kraj pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů. Současný systém veřejné správy zahrnuje úkoly, které kraje vykonávají samostatně (samostatná působnost kraje), a které kraje plní za stát na základě delegace (přenesená působnost kraje). Při výkonu samostatné i přenesené působnosti dbá každý kraj na ochranu veřejného zájmu.

³ Výbor regionů je poradním orgánem složeným ze zástupců evropských regionálních a místních úřadů. Výbor regionů je třeba konzultovat před rozhodnutím EU v otázkách místní a regionální správy, jako je regionální politika, životní prostředí, vzdělávání a doprava. Výbor má 344 členů. Počet zástupců z každého členského státu přibližně odráží počet jeho obyvatelstva. Členy výboru jsou voleni politici působící v rámci obecních či regionálních úřadů, často představitelé regionálních správ. Jsou nominováni vládami EU, pracují ale politicky zcela nezávisle. Rada Evropské unie je jmenuje na funkční období čtyř let s možností jejich opětovného jmenování. Musejí mít také mandát od úřadů, které zastupují, nebo jim musejí být politicky odpovědní. Výbor regionů jmenuje ze svých řad předsedu na funkční období dvou let. Úkolem Výboru regionů je prosazovat názory místních a regionálních orgánů na právní předpisy EU. Výbor tak činí předkládáním stanovisek k návrhům Komise. Komise a Rada musejí konzultovat Výbor regionů v otázkách, které se přímo dotýkají místních a regionálních orgánů, mohou však výbor konzultovat i kdykoli jindy.

(http://europa.eu/institutions/consultative/cor/index_cs.htm)

⁴ Preambule Evropské charty hraničních a přeshraničních regionů, 20. listopad 1995

Jihočeský kraj se rozprostírá mnoho staletí na téměř neměnném historickém území jižních Čech při hranici s Rakouskem a Německem.⁵ To posiluje jeho regionální identitu a předurčuje vlivy, které působí na jeho vývoj jako příhraničního regionu. Jihočeský kraj je jedním z mála, který se již od začátku snaží udržovat mezinárodní vztahy především se sousedními regiony v Rakousku a Německu. Železná opona vazby s těmito regiony násilně přetrhla, ale hned po pádu Železné opony v roce 1989 region jižních Čech usiloval o obnovení těchto vztahů. Prostřednictvím spolupráce s těmito dvěma členskými zeměmi Evropské unie se snažil o zapojení jižních Čech do přeshraničních a informačních projektů. Tímto chtěl dosáhnout urychlené integrace kraje zpět do Evropy a do Evropské unie.

2.1. Přeshraniční spolupráce Jihočeského kraje

Toto téma bych ráda uvedla citátem jihočeského hejtmána Jana Zahradníka⁶, který řekl:

*"V čase sjednocující se Evropy tkví budoucnost kraje v dohnání rozdílů a vyrovnání se se sousedními regiony vyspělých evropských států. S převzatými dluhy z minulých let to není jednoduchý úkol. Přesto nás může naplňovat optimismem cesta, kterou od roku 1989 viditelně urazily jihočeská města a obce. A v neposlední řadě také tvůrčí potenciál, který je Jihočechům vlastní. Je proto na Jihočeském kraji, aby pro jeho uplatnění vytvářel co nejlepší podmínky."*⁷

Jan Zahradník

Podle tohoto citátu je zřejmé, že pro Jihočeský kraj je velice důležitá přeshraniční spolupráce se sousedními regiony a dobré vztahy s nimi. Podle Jana Zahradníka je třeba vyrovnat se sousedním regionům a na tom Jihočeský kraj tvrdě pracuje. Rostoucí význam spolupráce i konkurence s ostatními nejenom českými, ale i evropskými regiony je pro Jihočeský kraj

⁵ Do Jihočeské kraje zasahuje Euroregion Šumava a Euroregion Silva Nortica (mapa v příloze č.1). Euroregion Šumava (viz příloha č.2) je nejstarším česko-rakousko-německým euroregionem. Sdružuje 109 rakouských, 83 bavorských a 84 českých obcí. Euroregion Šumava prosazuje zájmy obcí odpovídající vývojovým trendům regionu a je grantem zlepšování životních podmínek v celé oblasti i úspěšného začlenění regionu do Evropské unie. Další česko-rakouský euroregion je Euroregion Silva Nortica. Českou část euroregionu tvoří sdružení právnických osob Jihočeská Silva Nortica s 39 městy a obcemi a 6 právnickými osobami. Tento euroregion se zaměřuje především na přeshraniční aktivity v oblasti regionálního rozvoje a na spolupráci v sociální a hospodářské oblasti. (Jihočeský kraj – Regionální rozvoj 2003 : 42 – 43)

⁶ Jan Zahradník se v roce 2000 stal historicky prvním hejtmánem Budějovického kraje, posléze Jihočeského kraje. V čele krajské samosprávy měl na starosti oblast mezinárodních vztahů, ekonomiky a financí, majetku i krizového řízení. K řadě nových funkcí přibýlo i členství ve Výboru regionů Evropské unie. V krajských volbách 2004 zvítězila na jihu Čech se 44 procenty hlasů opět ODS a Jan Zahradník, co by její lídr, získal největší počet preferenčních hlasů. Zastupitelstvo Jihočeského kraje zvolilo Jana Zahradníka do funkce hejtmána i pro druhé volební období.

⁷ Uveřejněno na webových stránkách krajského úřadu Jihočeského kraje ([http://www.kraj-jihocesky.cz/index.php?par\[id_v\]=888&par\[lang\]=CS](http://www.kraj-jihocesky.cz/index.php?par[id_v]=888&par[lang]=CS)).

trvalou výzvou a vyžaduje od něj zejména po vstupu České republiky do Evropské unie, aby se rychle přizpůsobil měnícím se podmínkám. Období prohlubující se integrace České republiky do evropských struktur přináší Jihočeskému kraji nové příležitosti pro jeho rozvoj, pro přeshraniční spolupráci a využití zkušeností partnerů. To vše v prostředí s vysokou dynamikou hospodářské globalizace, sociálních a migračních tendencí, a při zvyšování počtu míst v evropském kontextu, kde dochází k významným politickým rozhodnutím. Zahraniční spolupráce v souladu se záměry rozvoje Jihočeského kraje je využívána také v propagaci jeho image v národním i mezinárodním kontextu.

2.2. Oddělení Vnějších vztahů a zahraniční spolupráce

Pokud jde o institucionální zabezpečení zahraničních vztahů, Jihočeský kraj uskutečňuje zahraniční spolupráci ve smyslu § 28, Zákona o krajích č.129/2000 Sb. Vnější vztahy a zahraniční spolupráci pro Jihočeský kraj zabezpečuje na Krajském úřadě v Českých Budějovicích, oddělení Vnějších vztahů a zahraniční spolupráce, které je začleněné v odboru Kancelář hejtmána.

Zahraniční spolupráce znamená konkrétní spolupráci kraje s partnery v zahraničí. Na rozdíl od toho vnějšími vztahy se rozumí strategie vztahů ke všem subjektům v České republice i v zahraničí. V rámci České republiky jde i o spolupráci s těmito subjekty. Těmito subjekty se rozumí například ostatní kraje ČR, města a obce, Jihočeská univerzita, Jihočeská hospodářská a agrární komora, euroregiony, kulturní instituce, neziskové organizace, velvyslanectví cizích zemí v ČR, naopak česká velvyslanectví a instituce v zahraničí, zahraniční regiony, města a organizace.

Hlavními úkoly tohoto oddělení jsou:

- zajištění účasti kraje na programech, které vyhláší a podporuje evropské společenství nebo jiná mezinárodní organizace pro mezinárodní spolupráci krajů
- přípravování koncepce rozvoje vnějších a zahraničních styků kraje a vedení korespondence týkající se těchto styků
- vedení evidence o aktivitách kraje při spolupráci s ostatními kraji a se zahraničními regiony
- organizace vnějších a zahraničních pracovních cest hejtmána, členů rady a zastupitelstva kraje, ředitele a dalších zaměstnanců krajského úřadu
- přijímání zahraničních návštěv hejtmánem

- překladatelské a tlumočnické služby

Mezi nejvýznamnější partnery Jihočeského kraje patří jeho bezprostřední sousedé, a to země Horní Rakousko, země Dolní Rakousko a vládní okres Dolní Bavorsko . S těmito třemi regiony uzavřel Jihočeský kraj písemné dohody o spolupráci. Tyto dohody vytváří institucionální rámec a definují oblasti, kde hlavně bude spolupráce probíhat.

Mezi Jihočeským krajem a Horním Rakouskem byly podepsány J. Zahradníkem a J. Pühringerem následující dohody:

- ⇒ Smlouva o rámcovém programu spolupráce mezi Jihočeským krajem a zemí Horní Rakousko, která byla podepsána 14.prosince 2001 v Linzu. Mezi oblastí spolupráce byla zapojena doprava, kultura, energie, územní plánování a hraniční přechody a mládež a sport.
- ⇒ Spolupráce Horního Rakouska a Jihočeského kraje v evropském projektu „Kooperační síť na podporu ekologických technologií pro výrobu elektřiny“ podepsaná také v Linzu 8.července 2003.
- ⇒ Dohoda o spolupráci na rozvoji přeshraničních projektů v oblasti cestovního ruchu mezi Zemí Horní Rakousko a Jihočeským krajem tentokrát podepsaná v Českých Budějovicích 27.dubna 2004.

Spolupráce Jihočeského kraje s Dolním Rakouskem byla zajištěna následujícími smlouvami:

- ⇒ Dohoda o spolupráci mezi zemí Dolní Rakousko a Jihočeským krajem podepsaná ve Znojmě 5.září 2002. Tuto smlouvu podepsal J. Zahradník s E. Pröllem a oblastí spolupráce zahrnovaly ekologii, hospodářství, cestovní ruch, zdravotnictví, dopravu, regionální politiku (územní plánování, obnova vesnic a měst), podporu programů Phare-CBS a Interreg a vědu a kulturu.
- ⇒ Společná deklarace regionů Kraje Vysočina, Jihočeského kraje v České republice a země Dolní Rakousko v Rakouské republice (o obnově železničního hraničního přechodu Slavonice/Fraters), kterou podepsal za Jihočeský kraj J. Zahradník, za kraj Vysočina F. Dohnal a za Dolní Rakousko E. Pröll 19.dubna 2004
- ⇒ Pracovní program na léta 2004 – 2005, tento program podepsal Jihočeský kraj spolu s krajem Vysočina, s Jihomoravským krajem a s Dolním Rakouskem.

S Dolním Bavorskem (zastoupený W. Zitzelsbergerem) podepsal Jihočeský kraj Společné prohlášení o spolupráci mezi Jihočeským krajem a vládou Dolní Bavorsko 12.května 2004 v Pasově. V tomto prohlášení byly za oblasti spolupráce uvedeny spolupráce škol, regionální rozvoj, přeshraniční infrastruktura a cestovní ruch.

Dále Jihočeský kraj podepsal Memorandum o spolupráci se Samosprávným košickým krajem na Slovensku a s Kantonem Bern ve Švýcarsku. Tato memoranda jsou deklarací vůle signatářů podporovat spolupráci a její rozvoj v rámcových oblastech.

Také existuje smlouva o spolupráci Jihočeského kraje s Nurut Technology, což je agentura s účastí norského kraje Troms na využití Norských fondů v oblasti památkové péče. Tato smlouva byla podepsána 26. srpna 2005 v Českých Budějovicích.

Zatím volná a neoficiální spolupráce probíhá částečně také mezi regionálními samosprávami, ale převážně mezi řadou samostatných partnerů z Jihočeského kraje a regionu Bretaň ve Francii.⁸

Ještě bych se ráda krátce zmínila o Společnosti tří zemí. Jedná se o neziskovou právnickou osobu bez vlastního administrativního aparátu. Společnost tří zemí byla založena v roce 1996 s cílem podporovat přeshraniční vztahy Jihočeského kraje, Horního Rakouska a Dolního Bavorska. Předseda Společnosti se mění formou rotace a v prosinci 2005 se jím na další 3 roky stal hejtman Jihočeského kraje RNDr. Jan Zahradník. Členy Společnosti tří zemí představují organizace, firmy a významné osobnosti ze všech tří regionů. Tito členové přispívají do rozpočtu Společnosti, a tím podporují její aktivity. Jejímí hlavními úkoly je navazování a rozšiřování kontaktů mezi zmíněnými regiony, podpora akcí a neinvestičních projektů zaměřených na mládež, vzdělávání, kulturu, sociální péči a další oblasti, které nejsou podporovány jinými zdroji či programy, a dlouhodobé úsilí o prohloubení kontaktů a porozumění zmíněných regionů.

⁸ Informační síť Europe Direct

2.3. Asociace krajů České republiky

Další organizací, která mimo jiné poskytuje podporu krajům v jejich mezinárodních aktivitách je Asociace krajů České republiky. Tato organizace vznikla v červnu 2001, rok po ustavení krajského zřízení, jako zájmové sdružení právnických osob. Základním cílem organizace se stalo prosazování společných zájmů krajů⁹. Asociace představuje kolektivní hlas krajů reprezentovaný hejtmany a primátorem hlavního města Prahy. I když Asociace existuje teprve šest let, je nejrespektovanější organizací veřejné sféry.

Asociace poskytuje krajským samosprávám služby sahající od zastupování zájmů krajů vůči parlamentu, vládě a evropským institucím, až k vypracovávání různorodých zpráv, stanovisek a iniciativ v celé škále činností krajů, které zajišťují ze zákona (např. v oblasti regionálních rozvojových programů). V oblasti mezinárodních aktivit poskytuje asistenci členům české národní delegaci ve Výboru regionů.¹⁰

Asociace od svého vzniku významně ovlivňuje politické a společenské dění a podporuje společné zájmy a práva krajů, které se v Asociaci spojily, v souladu s principy Evropské charty místních samospráv. Členy Asociace je všech 13 českých a moravských krajů a hlavní město Praha.¹¹

⁹ To je především péče o všestranný rozvoj území a potřeby občanů, kteří v nich žijí.

¹⁰ Asociace krajů také jmenuje zástupce do Výboru regionů. Česká republika obsadila dvanáct míst ve Výboru regionů, z nichž sedm je jmenováno Asociací, zbytek je nominován Svazem měst a obcí. Hejtmán Jihočeského kraje byl také jmenován Asociací.

¹¹ Na území České republiky bylo vytvořeno čtrnáct vyšších územních samosprávných celků, třináct z nich jsou kraje, město Praha je současně obcí i vyšším územním samosprávným celkem.

3. Stálá kancelář Jihočeského kraje v Bruselu

3.1. Kraje jsou přímými partnery Evropské Unie

Regiony jsou důležitými aktéry na evropské scéně a to proto, že mají nejbližší vztahy k občanům. Prostřednictvím krajských úřadů se informace dostávají přímo k občanům a naopak požadavky občanů přímo k jádru Evropské unie. Regiony nepřímo bojují za prosazování svých zájmů skrze národní vlády, Radu Evropské unie¹² nebo Výbor regionů. Přímé vztahy mezi EU a regiony probíhají formou delegací regionálních zástupců do jednotlivých evropských institucí, zejména pak do struktur Evropské Komise¹³. Častější způsob, který se stává čím dál tím populárnější, je reprezentace regionů skrze své regionální zastoupení přímo v Bruselu. Fenomén existence stálých regionálních zastoupení při Evropské unii se začíná objevovat zhruba od poloviny 80. let. Idea o založení takovýchto zastoupení vzešla od západoněmeckých zemí, které ji uskutečnily jako první v letech 1985-1988. Jejich počet se do roku 1995 zvýšil na více než 80 a v současné době je v Bruselu více než 300 takových zastoupení. Německým spolkovým zemím se podařilo prosadit účast v poradních výborech Evropského společenství, a tím získat dostatečné informační zdroje a možnosti uplatnit svůj vliv. Mise České republiky při Evropských společenstvích v Bruselu vznikla 1. ledna 1993 a ve své činnosti navazovala na činnost bývalé československé mise, která byla ustavena k 15.3.1989. Dnem vstupu České republiky do Evropské unie se změnil název Mise na Stálé zastoupení České republiky při Evropské unii. Česká regionální zastoupení začala vznikat podstatně déle, a to v roce 2002¹⁴.

Hlavním důvodem zakládání těchto zastoupení je zachytit co nejvíce informací o přicházejících iniciativách, změnách komunitárního práva a reagovat na ně co nejdříve. Regionální zastoupení chtějí „být při tom“ a Brusel je na to ideální místo. Brusel se totiž stal díky Evropské unii městem národů a veškeré dění týkající se Evropské unie se odehrává právě tam. Tato zastoupení poskytují nezkrácený zdroj informací a názorů jednotlivých regionů, což je také velmi výhodné pro úředníky Komise. Existence regionálních zastoupení má i

¹² Rada Evropské unie je orgánem, v němž jsou zastoupeny členské státy, a který tedy reprezentuje jejich zájmy. Členské státy jsou v Radě zastoupeny na ministerské úrovni. (Týž 2004 : 42 – 43)

¹³ Jinak je členství v Evropské komisi v Článku I-26 Smlouvy o Ústavě pro Evropu vymezeno takto: Členové Komise jsou vybíráni podle celkové způsobilosti a evropanství z osob, které poskytují veškeré záruky nezávislosti. První Komise jmenovaná podle Ústavy se skládá z jednoho státního příslušníka z každého členského státu, včetně jejího předsedy a ministra zahraničních věcí Unie, který je jedním z jejích místopředsedů.

¹⁴ Vzniklo první české regionální zastoupení a to zastoupení města Praha.

symbolickou roli, neboť zviditelňuje jednotlivé regiony v rámci Evropské unie a díky tomu, se mohou účastnit na tvorbě regionálních politik.

Regionální zastoupení mají v Bruselu svůj význam. Říká se, že jsou to prodloužené ruce vlád jednotlivých regionů. Důvodů, proč taková zastoupení vznikají, je několik. Na jedné straně je to prezentace regionu a vnesení regionu do podvědomí Evropské unie, na straně druhé je to získat pro regiony co nejvíce výhod a co nejvíce příležitostí. Na zvyšujícím se počtu zastoupení je vidět, že regiony opravdu využívají možnosti založit si svá vlastní zastoupení. Vždyť počet regionů z 27 členských států, které mají stálé zastoupení v Bruselu, vzrostl na 330 a na tomto čísle se určitě nezastaví. Jen když vezmeme v úvahu, že Evropská unie přibírá stále nové členské státy, které určitě nebudou chtít zůstat pozadu.

3.2. Regiony České republiky

V České republice je 14 krajů, 8 z nich má stálé zastoupení v Bruselu a další tuto možnost zvažují. Mezi ty co již mají stálé zastoupení v Bruselu patří:¹⁵

- Hlavní město Praha
- Jihočeský kraj
- Karlovarský kraj
- Liberecký kraj
- Olomoucký kraj
- Plzeňský kraj
- Středočeský kraj
- Zlínský kraj
- Královéhradecký kraj

¹⁵ Tabulka: **Vznik českých regionálních zastoupení**

Kraj	Datum vzniku
Praha	<i>Červen 2002</i>
Středočeský kraj	<i>Březen 2004</i>
Jihočeský kraj	<i>Duben 2004</i>
Zlínský kraj	<i>Srpen 2004</i>
Liberecký kraj	<i>Září 2005</i>
Karlovarský kraj	<i>Březen 2006</i>
Olomoucký kraj	<i>Březen 2006</i>
Plzeňský kraj	<i>Leden 2006</i>
Královéhradecký kraj	<i>Leden 2007</i>

První region, který založil své zastoupení v Bruselu bylo hlavní město Praha. Toto zastoupení sídlí v krásném čtyřposchodovém domě se suterénem a zahradou, který patří mezi významné stavby belgické secese, tzv. „Pražský dům“. Praha tento dům koupila v roce 2001 a činnost pražského zastoupení byla pak zahájena v červnu 2002.

Druhým byl Středočeský kraj, který slavnostně otevřel své zastoupení v březnu 2004, a tím se zařadil po bok mnoha významných evropských regionů, které prosazují své zájmy v sídle nejvýznamnějších Evropských institucí. Otevření zastoupení ještě před vstupem České republiky do Evropské unie¹⁶ je z hlediska prosazování zájmů kraje důležitým signálem pro rozhodující orgány Evropské unie. V době sílící pozice regionů na celoevropské úrovni je to krok o to významnější.

Takový krok udělal i Jihočeský kraj, který založil své zastoupení v dubnu 2004 a tím se připojil k prvním třem regionům, které založily svá zastoupení ještě před vstupem České republiky do Evropské unie.

Tato tři zastoupení byla následována Zlínským krajem. Otevření kanceláře Zlínského kraje předcházela četná jednání na regionální úrovni a zkoumání možných variant provozování regionálního zastoupení. V dubnu 2004 schválila Rada Zlínského kraje smlouvu s vybraným uchazečem veřejné zakázky na „Zastoupení Zlínského kraje v Bruselu“. K podpisu smlouvy došlo v srpnu 2004 ve Zlíně a o měsíc později kancelář zahájila svou činnost. Zlínský kraj se tak zařadil mezi první čtyři české regiony, které mají svá zastoupení v hlavním městě Evropy. V září 2005 založil zastoupení Liberecký kraj, který spolupracuje v Bruselu se Středočeským krajem a sídlí i ve stejné budově.

Dalším krajem, který následoval ostatní české regiony, byl Plzeňský kraj. Ten zahájil činnost kanceláře v lednu 2006 a podobně jako Jihočeský kraj sídlí v prostorách partnerského britského regionu East Midlands.

Následující dva regiony Olomouc a Karlovy Vary zahájily svou činnost shodně v březnu 2006.

A poslední Královehradecký region zřídil své zastoupení 1.ledna 2007 a sdílí kancelář s CEBRE, Českou podnikatelskou reprezentací v Bruselu.

Kraj Vysočina zřídil v srpnu 2006 kancelář dlouhodobých stážistů kraje Vysočina a zřízení stálého zastoupení zvažuje.

¹⁶ Česká republika vstoupila do Evropské unie spolu s dalšími devíti státy 1. května 2004. Byl tak splněn jeden z hlavních cílů české zahraniční politiky, který byl krátce po listopadu 1989 formulován jako „návrat do Evropy“.

Ústecký kraj zatím nemá v Bruselu stálé zastoupení, rozhodl však o jeho zřízení a nyní se projednávají možnosti realizace tohoto zastoupení. Ústecký kraj chtěl toto zastoupení umístit do Domu regionů v prostorách Pražského domu, ale to nebylo schváleno z důvodu omezené kapacity Pražského domu. Zájem ale stále trvá a kraj zvažuje jednotlivé možnosti kam kancelář umístit.¹⁷ Jihomoravský, Moravskoslezský a Pardubický kraj ještě svá zastoupení v Bruselu nemají.

Z uvedeného vyplývá, že kraje zakládaly svá zastoupení ve velmi krátké době rychle za sebou. S tímto trendem v České republice začala Praha. Po dvou letech od založení pražského zastoupení se rozšířil tento trend i do ostatních krajů a během tří let vzniklo dalších sedm krajských zastoupení. Je zřejmé, že regiony České republiky nechtějí zůstat pozadu oproti ostatním regionům z jiných členských zemí Evropské unie.

3.3. Vznik stálého zastoupení Jihočeského kraje

Jihočeský kraj klade od počátku fungování regionální samosprávy v České republice velký důraz na přeshraniční vztahy. Dobré kontakty nejen se sousedními českými regiony, ale i s regiony za naší státní hranicí - tedy s Horními a Dolními Rakousy a s Dolním Bavorskem, jsou nezbytné pro úspěšný rozvoj kraje.

Zatímco pro jiné země bylo běžné zakládat svá zastoupení v Bruselu, pro Jihočeský kraj to bylo zpočátku spíše nesnadné. Kraj si nebyl jist, zda má zastoupení nějaký význam a zda má smysl věnovat na jeho vznik peníze z rozpočtu. Jak již bylo řečeno, první zastoupení v Bruselu založila Praha. Praha nejdříve neměla zájem o věci týkající se Evropské unie, ale snažila se o propagaci města Praha. Až poté se začala zajímat o politiku a peníze plynoucí z Evropských fondů. Druhým byl Středočeský kraj a již v době založení tohoto zastoupení se vedly v České republice úvahy o asociaci krajů.

V té době se zrodila první myšlenka o založení Jihočeského zastoupení. Návrh přišel od české kanceláře cestovního ruchu, která měla pronajaté prostory ve Skotském domě v Bruselu. Tyto prostory ale nebyly v plné míře využívány, a proto se kancelář rozhodla nabídnout některé volné kapacity českým krajům pro krajská zastoupení. Zde vznikl problém, protože prostory

¹⁷ Historie jednotlivých regionálních zastoupení byla čerpána z portálu o Evropské unii Euroskop.cz (<http://www.euroskop.cz/47539/119694/clanek/stala-zastoupeni-ceskych-kraju-v-bruselu/>) a dále z webových stránek jednotlivých zastoupení.

nebyly dostatečně velké pro všechny regiony. V důsledku toho regiony tuto nabídku odmítly, ale začaly přemýšlet, jak by se do Bruselu dostaly.

Pro Jihočeský kraj byly klíčové právě přeshraniční vztahy. Každodenní spolupráce s evropsky zkušenějšími regiony vedla k úvahám o zřízení zastoupení Jihočeského kraje v Bruselu ještě před vstupem České republiky do Evropské unie. Již v roce 2003 Dolní Rakousy nabídly Jihočeskému kraji možnost vyslat svého pracovníka na zhruba pětítýdenní stáž do své kanceláře. Důležitým výsledkem bylo nejen seznámení s každodenní prací v "bruselském terénu", ale také nabídka Dolních Rakous sdílet s Jihočeským krajem za výhodných podmínek své prostory. Jihočeský kraj tuto nabídku přijal a měsíc před naším vstupem do Společenství otevřel na adrese Rue du Commerce 20-22 v Bruselu svou stálou kancelář¹⁸. V dnešní době společně s Domem Prahy a se Středočeským krajem patří Stálá kancelář Jihočeského kraje k nejdéle a nejstabilněji působícím zastoupením české regionální a místní samosprávy v Bruselu.

Krajský úřad vybral zástupce, který vedl kancelář v Bruselu. Stal se jím ing. Ladislav Fňouka, vedoucí oddělení zahraničních vztahů a zahraniční spolupráce. Během prvních dnů se zástupce v Bruselu rozhlížel, získával zkušenosti a informace o tom, jak Evropská unie funguje. Dobré vztahy s ostatními sousedy byly pro začátky velmi důležité a velmi přínosné. Dolní Rakousy, které sdílely kancelář s Jihočeským krajem již byly v Bruselu deset let a mohly radit jihočeskému zastoupení, co všechno je třeba zajistit a kde mohou sehnat potřebné informace. Dolní Rakousy nebyly jediné, kdo pomáhal Jihočeskému kraji. S dobrým přístupem se setkali také u německých sousedů.

Důležité bylo získat mechanismy kde a jak účinně lobovat a dále získat spojence pro různé projekty. Po zavedení kanceláře bylo primárním zájmem podpořit dopravní zájmy kraje, zapojovat úřad do projektů a prohlubovat spolupráci s Horními a Dolními Rakousy, s Dolním Bavorskem a Bretaní. Kancelář také zastupovala různé organizace, které byly zapojeny do projektů a nedostaly se do Bruselu na zasedání a setkání členů projektu. Ne nadarmo se o zastoupeních říká, že jsou prodloužené ruce vlády v Bruselu. V případě malých regionů jako jsou regiony České republiky jsou zájmy zastoupení většinou stejné jako zájmy národní. Ve velkých státech si jednotlivé regiony mohou dovolit jít proti zájmům vlády a proto se jejich zájmy liší.

¹⁸ Viz mapa v příloze č.3 a foto v příloze č.4.

Jihočeský kraj má výhodu, že leží na hranicích s ostatními státy. Sousedící země se snaží komunikovat a toho kraj využívá. Takovou výhodu nemá například Středočeský kraj, který nemá zahraniční sousedy a tak se musí spoléhat a spolupracovat zejména s ostatními českými regiony. Tyto sousední regiony se již od počátku snaží spojovat dohromady do projektů. V některých projektech bylo předepsáno, že musí být přibrány i zahraniční regiony a tak se přibírali právě sousedící přeshraniční regiony s dlouhodobou spoluprací. Některé regiony se do projektů nedostaly vůbec, protože se neúčastnily projednávání.

Po roce a půl, co se kancelář pomalu rozhlížela v Bruselu, se stala nejstabilněji působícím zastoupením českých regionálních samospráv v sídle Evropské unie. Dosavadní ředitel kanceláře ing. Ladislav Fňouka se rozhodl odejít z této funkce. Právě v této době kancelář potřebovala stálého ředitele, a proto bylo zahájeno výběrové řízení. V tomto řízení byl vybrán Petr Šebek, který doposud působil v sekretariátu jihočeského hejtmána. Tato volba byla výhodná jak pro kraj, tak především pro hejtmána jihočeského kraje RNDr. Jana Zahradníka. Jedním z důvodů byla úzká spolupráce Petra Šebka s hejtmánem již před jeho zvolením za ředitele jihočeské kanceláře. Fakt, že Petr Šebek působil v sekretariátu hejtmána sám o sobě vypovídá, že měl dostatečné informace o tom, co se děje v kraji a co je potřeba změnit a prosadit na jednáních. Navíc velmi úzce spolupracoval s hejtmánem a tudíž ví co hejtmán potřebuje. Asistentkou ředitele již v té době byla Lenka Pavlátková, která působí v kanceláři dodnes.

„Do Bruselu přichází s cílem pokračovat v práci svého předchůdce a budovat z jihočeského zastoupení efektivní a užitečnou instituci pro kraj a zároveň i respektovaného partnera mezi subjekty v Bruselu,“ řekl Petr Šebek.¹⁹

3.4. Hlavní poslání jihočeské kanceláře v Bruselu

Kromě každodenního monitoringu evropské politiky a vyhledávání informací přínosných pro krajskou samosprávu a významné krajské subjekty se kancelář v Bruselu věnuje také vyhledávání „best practices“ k problémům²⁰, které jsou pro kraj klíčové. *„Jihočeský kraj se ve svých rozvojových záměrech soustřeďuje na napojení regionu na transevropskou*

¹⁹ Řekl pro Budnews (http://www.budnews.cz/clanek.php?id_clanku=12127)

²⁰ To znamená nejlepší směrnice nebo nejlepší prováděcí předpisy k daným problémům. Zkrátka nejlepší způsob jak to vyřešit.

dopravní síť, na využití přírodního a kulturního potenciálu pro rozvoj cestovního ruchu a na podporu vědy a výzkumu jako podmínky budoucí ekonomické prosperity. To jsou také hlavní témata, jimiž se Stálá kancelář Jihočeského kraje má v Bruselu profilovat.“ říká k jejímu poslání hejtmán Jan Zahradník.²¹

Mezi hlavní úkoly kanceláře patří:²²

- informuje představitele Jihočeského kraje a zainteresované veřejné i privátní subjekty v kraji o politickém vývoji v EU, především se zaměřením na politiku regionálního rozvoje
- navazuje a udržuje kontakty s institucemi EU, jakož i s dalšími významnými organizacemi zastoupenými v Bruselu
- zajišťuje a zpracovává pro Jihočeský kraj relevantní informace z bruselského prostředí, vyhledává příležitosti pro Jihočeský kraj, podporuje iniciativy Jihočeského kraje a přispívá k jejich úspěšné realizaci
- pomáhá Jihočeskému kraji a klíčovým institucím kraje v přístupu k programům finanční podpory EU
- pomáhá Jihočeskému kraji v posilování jeho pozice na evropské scéně a v jeho integraci do EU
- poskytuje organizační i odborné zázemí hejtmánovi Jihočeského kraje pro výkon jeho mandátu člena Výboru regionů

Mezi prioritní tématické okruhy, jimž se kancelář věnuje, patří:

- napojení Jihočeského kraje na významné mezinárodní dopravní trasy v zájmu využití jeho jedinečné polohy ve středu Evropy
- využití přírodního a kulturního potenciálu Jihočeského kraje pro rozvoj cestovního ruchu
- podpora vědy a výzkumu jako podmínky budoucí ekonomické prosperity

Jak vidíme podle tohoto výčtu úkolů, kancelář se opravdu snaží prosadit náš kraj na evropské úrovni. Nejdůležitějším evropským tématem Jihočeského kraje je jeho napojení na významné mezinárodní dopravní trasy, bez toho totiž není možné využít jeho jedinečné polohy ve středu Evropy. Důležité úkoly se objeví také v souvislosti se snahou krajů České republiky o

²¹ <http://www.euroskop.cz/>

²² Takto vymezila hlavní úkoly kanceláře Informační síť o Evropské unii Europe Direct

samostatnou administraci prostředků Evropské unie věnovaných na podporu rozvoje regionů v období 2007-13²³. Vést komunikaci přímo s bruselskými úředníky bude v tomto směru velmi důležité. V neposlední řadě pak kancelář podporuje subjekty z Jihočeského kraje při jejich přístupu k finančním programům Evropské unie vyhlašovaným přímo institucemi v Bruselu.

3.5. Napojení regionu na transevropskou dopravní síť²⁴

Tento úkol se jeví pro jihočeskou kancelář jako jeden z nejdůležitějších a nejúspěšnějších a proto stojí za to, zmínit se právě o něm. Jihočeskému kraji a jeho partnerským regionům se již na jaře roku 2004 podařilo v rámci iniciativy v Evropském parlamentu rozšířit původní návrh prioritních programů TEN-T sítě i o železniční koridor Praha – Linz, což je označováno za velký úspěch pro Českou republiku²⁵. Dále se Jihočeský kraj zapojil do veřejných konzultací ve věci hledání nejlepších dopravních spojení do zemí za vnější hranici Evropské unie. Navrhoval zohlednit trasy Eurokoridoru sever – jih, především dálniční spojení E55 (Drážďany – Praha – Linz – Villach) a jeho napojení na E65 do přístavu Rijeka a pokračování této dálniční větve ve směru Rijeka – Split – Dubrovník – Řecko a dále také železniční

²³ Za hlavní cíl politiky soudržnosti a jejích nástrojů v letech 2007 až 2013 zvolila Evropská komise větší růst a více pracovních míst pro všechny regiony a města Evropské unie. Během tohoto období provede EU prostřednictvím nástrojů soudržnosti dosud největší investici ve výši 308 miliard EUR (v cenách z roku 2004) na podporu regionálních programů růstu a vzniku pracovních míst. 82 % celkové sumy bude určeno na cíl „Konvergence“, podle něhož jsou způsobilé k financování nejchudší členské státy a regiony. Do zbývajících regionů bude směřovat přibližně 16 % ze strukturálních fondů na podporu inovace, udržitelného rozvoje, lepší dostupnosti a vzdělávacích projektů v rámci cíle „Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost“. Zbývajících 2,5 % jsou určena na přeshraniční, nadnárodní a meziregionální spolupráci v rámci cíle „Evropská územní spolupráce“.

Realizace politiky soudržnosti v období 2007-2013 má pro Jihočeský kraj a pro celou Českou republiku několik významných rysů. Česká republika bude moci v tomto období čerpat asi čtyřnásobně vyšší objem peněz, než tomu bylo v předchozím zkráceném období 2004-2006. Celkově bylo na realizaci cílů politiky soudržnosti v naší zemi alokováno více než 700 miliard korun (26 miliard EUR). Příští programovací období bude pro Českou republiku pravděpodobně poslední, kdy bude moci čerpat pomoc prostřednictvím programů pro podporu nejméně rozvinutých území Evropy. Důvodem bude růst HDP České republiky a zároveň pokles průměru HDP EU (kvůli očekávanému rozšíření). Vlivem těchto dvou činitelů se Česká republika ocitne nad pásmem 75% průměru evropského HDP na hlavu a opustí pásmo nejméně výkonných zemí. Třetím důvodem je skutečnost, že díky decentralizaci politiky soudržnosti bude moci Jihočeský kraj čerpat pomoc prostřednictvím Regionálního operačního programu společného s Plzeňským krajem (NUTS II Jihozápad). To na jedné straně přinese možnost lépe zacílit intervence spolufinancované z evropských zdrojů, na druhé straně to bude znamenat větší míru odpovědnosti za využití evropských peněz. (zprávy Stálé kanceláře Jihočeského kraje z Bruselu)

²⁴ Transevropská dopravní síť (anglicky Trans-European Transport Networks, zkratka TEN-T) je síť silničních a železničních koridorů, mezinárodních letišť a vodních cest. Základním důvodem jejího zřízení bylo zlepšení dopravní infrastruktury v mezinárodní sféře. Byla schválena Evropským parlamentem v roce 1993. Síť TEN-T zahrnuje 75200 km silnic, 78000 km železničních tratí, 330 letišť, 270 námořních přístavů a 210 vnitrozemských přístavů. V roce 1994 bylo zařazeno 14 nových projektů. V roce 2004 byl jejich počet zvýšen na 30. Jejich realizace má být dokončena do roku 2020. (Wikipedie, otevřená encyklopedie, http://cs.wikipedia.org/wiki/Transevropská_dopravní_síť)

²⁵ Tento návrh byl jeden z deseti pozměňovacích návrhů z celkového počtu téměř stovky podaných, jež byly Evropským parlamentem přijaty.

spojení Praha – Ljubljana (tzv. Pyhrn koridor). Železniční koridor byl zařazen do rozšíření TEN-T sítě jako 22. prioritní projekt. Dálniční propojení také figuruje v soustavě projektů TEN-T, nikoli však mezi prioritami. V souvislosti s tímto úspěchem začal v loňském roce hejtman Jihočeského kraje úzce komunikovat s viceprezidentem Evropské komise zodpovědným za oblast dopravy Jacquesem Barrotem. Na základě jejich setkání Jihočeský kraj získal příslib pomoci Jacqese Barrota na prosazení jejich návrhů.

„Vím, že jste geograficky i historicky středem Evropy, a proto rád Vašim aktivitám pomohu,“ řekl vice-president Barrot²⁶.

Jako reakce na to byla členům Evropské komise²⁷ prezentována vize Eurokoridor sever – jih²⁸. Za touto vizí stojí uskupení regionů představující prostor od Baltského moře po Jadran, přičemž k hlavním partnerům se kromě Jihočeského kraje a Horních Rakous řadí také Ústecký kraj, Středočeský kraj a Hlavní město Praha. Jediný problém představovaly rozdílně navrhované parametry české a rakouské větve železničního koridoru Praha – České Budějovice – Linz.²⁹ Zde bylo třeba najít dohodu mezi těmito dvěma státy. V současné době probíhají práce na trase Praha - České Budějovice pro přípravu tohoto koridoru.

Evropská dopravní politika je také součástí Bílé knihy, která v této době prochází střednědobým vyhodnocením (Midtermreview of the White Paper on European Transport policy)³⁰. Jihočeský kraj se již v prosinci roku 2004 zapojil do Veřejných konzultací (zmněno výše), které ke střednědobému vyhodnocení Bílé knihy vyhlásila Evropská komise. A právě pro Jihočeský kraj to byla velká příležitost, protože komise COTER Výboru regionů 5.dubna 2006 jednomyslně podpořila hejtmana Jihočeského kraje Jana Zahradníka v jeho kandidatuře na post zpravodaje stanoviska Výboru regionů v této věci. Tento post poskytne Janu Zahradníkovi možnost promítnout své zkušenosti, které vycházejí z jihočeských dopravních projektů, zejména z konceptu Eurokoridor sever – jih. Jan Zahradník se na tomto postu věnoval několika prioritním bodům, mezi něž patřilo lepší zohlednění podmínek a potřeb nových členských států, podtržení významu přeshraničních spojení pro transevropskou

²⁶ Zprávy Stálé kanceláře v Bruselu (<http://www.southbohemia.eu> – leden 2006.pdf)

²⁷ V evropské komisi je za dopravu zodpovědný odbor „TEN-T Projekty“, který je součástí DG TREN. Konkrétně za TEN-T projekty v České republice je zodpovědný Jochen Schneider.

²⁸ Mapa v příloze č. 5.

²⁹ Praha – státní hranice ČR/A – dvoukolejná trať, maximální rychlost do 160 km/h vs. státní hranice ČR/A – Linz – tzv. selektivní zdvoukolejnění, maximální rychlost do 100 km/h)

³⁰ Stávající znění tohoto textu, který je programovým dokumentem EU stanovujícím priority a trendy vývoje evropské dopravy, bylo schváleno v roce 2001 a definuje cíle, jichž má být dosaženo do roku 2010. Na poločas naplňování Bílé knihy bylo naplánováno tzv. střednědobé vyhodnocení (mid-term review), během něhož chce EU zjistit, zda skutečný vývoj na poli evropské dopravy sleduje vytčený směr a zda je reálné do roku 2010 dosáhnout požadovaného stavu.

dopravní síť, zavádění volných a zpoplatněných silničních a železničních cest, liberalizace v sektoru železniční dopravy a v neposlední řadě také zavádění nových přístupů v oblasti městské dopravy.

Návrh Jana Zahradníka na stanovisko schválila komise COTER³¹ v prosinci 2006. Díky tomu může být text postoupen ke konečnému schválení na plenárním zasedání Výboru regionů. Návrh stanoviska podporuje vytvoření podmínek na úrovni Evropské unie, členských států i regionů a měst pro spolupráci jednotlivých druhů dopravy. Součástí stanoviska je také úkol evropské dopravní politiky podporovat dokončení chybějících spojení. Nejdříve by měla být dokončena infrastruktura uvnitř Evropské unie, až poté se může vyvíjet infrastruktura do okolních států. Další část je věnována odstraňování úzkých hrdel na transevropské dopravní síti, zejména na území nových členských států³². Během jednání bylo k dokumentu Jana Zahradníka předloženo celkem 17 pozměňovacích návrhů od dalších členů komise. Převážnou většinu z nich Jan Zahradník přijal jako pozitivní pro vyznění textu stanoviska, v sedmi případech se mu podařilo vyjednat s předkladatelem kompromis a pouze jeden pozměňovací návrh s podporou většiny zamítl. Stanovisko v konečném znění pak bylo akceptováno drtivou většinou členů komise a postoupeno ke konečnému schválení plenárním zasedáním Výboru regionů 13. a 14. února 2007. Jan Zahradník na tomto plenárním zasedání završil své téměř roční angažmá zpravodaje stanoviska Výboru regionů k „mid-term review“ Bílé knihy o dopravě, když předložil ke konečnému schválení svůj návrh. Tento návrh byl po projednání 41 pozměňovacích návrhů nakonec jednomyslně schválen.

³¹ Členové Výboru regionů jsou rozděleni do odborných „komisí“, jejichž úkolem je připravovat plenární zasedání. Těchto komisí je celkem šest a jsou to Komise pro politiku územní soudržnosti (COTER), Komise pro hospodářskou a sociální politiku (ECOS), Komise pro udržitelný rozvoj (DEVE), Komise pro kulturu a vzdělávání (EDUC), Komise pro ústavní záležitosti a vládu v Evropě (CONST) a Komise pro vnější vztahy (RELEX).

³² Zde je jejich existence důsledkem tendencí komunistických diktatur izolovat se od okolního světa. Tyto tendence byly zcela protichůdné od myšlenek evropské spolupráce a Unie by měla proto dbát zvýšený důraz na odstraňování jejich důsledků.

4. Komparace jednotlivých regionálních zastoupení v Bruselu

Jak jsem již konstatovala, Brusel se stal hlavním městem a centrem Evropy. Stalo se tak hlavně díky Evropské unii a Evropským institucím. Téměř všechny důležité Evropské instituce jako Evropská komise, Evropský parlament a Evropská rada mají svá sídla právě v Bruselu. Regiony všech států Evropské unie jsou zde také zastoupeny a to Výborem regionů a některé také regionálními zastoupeními, které jsou čím dál tím četnější a důležitější. Regionální zastoupení reprezentují region a jsou v přímém kontaktu s autoritami ve své zemi. Tím lépe přispívají k rozvoji regionu. Jak jsem se mohla sama přesvědčit, každé zastoupení je jiné a funguje jiným způsobem.

V Bruselu existují tři typy organizace regionálních zastoupení³³:

- ***zastoupení čistě jednoho regionu*** – jedná se o zastoupení, které reprezentuje pouze svůj region
 - tento typ zastoupení je nejčastější a příkladem je jihočeská kancelář a i ostatní regionální zastoupení České republiky
- ***zastoupení všech regionů jedné země dohromady*** – to znamená zastoupení celé země, kde je z každého regionu jeden zástupce
 - tento typ je zvláštní tím, že jednotliví zástupci spolupracují a mají rozdělené kompetence – každý region má na starosti jinou oblast (někdo se stará o dopravu, jiný o životní prostředí, další například vědu a výzkum, a tak dále)
 - takové zastoupení má výhodu v tom, že se každá věc prozkoumá do hloubky, protože jednotlivé regiony mají na starosti právě jenom tu jedinou oblast a o ostatní se postarají zase ostatní regiony
 - z toho plynou ale i zápory – jedním z nich je rivalita mezi jednotlivými regiony, regiony mají strach ze zatajování informací, což je jeden z velkých problémů fungování kanceláře
 - tento typ zastoupení má například Bavorsko nebo Holandsko
- ***zastoupení regionů se společným zájmem*** – jedná se o zastoupení, kde jsou regiony se společným zájmem v jednom domě
 - regiony, které mají něco společného se dávají dohromady aby mohly lépe spolupracovat, neřeší věci společně, ale mají k sobě blízko a dostanou se tak k více úředníkům ve své oblasti zájmu
 - takové zastoupení má Štýrsko spolu se Západní Pagonií a Západním Pomořanskem

³³ Takto rozdělil regionální zastoupení Ing. Ladislav Fňouka při rozhovoru dne 21. února 2007.

V této části bakalářské práce se pokusím o komparaci jednotlivých regionálních zastoupení na základě dotazníku, který vybraná zastoupení vyplnila³⁴.

Aniž bych srovnávala jednotlivá zastoupení, ráda bych na úvod konstatovala, že zastoupení jsou velmi rozdílná, ať už z hlediska organizace, vedení nebo zájmů těchto regionálních subjektů. Již podle rozdělení výše zmíněného, můžeme vidět rozdíly ve vedení jednotlivých zastoupení. Toto jsou tři základní typy zastoupení, která se v Bruselu objevují. Záleží pouze na regionu, jaký typ zastoupení si vybere a jaký mu bude nejvíce vyhovovat. Samozřejmě záleží také na prioritních plánech a úkolech každého regionálního zastoupení. Každý region vysílá do Bruselu své zástupce s jiným cílem a za jiným účelem.

4.1. Dotazníkové šetření

Průzkum na téma „Komparace regionálních zastoupení členských států Evropské unie v Bruselu“ se odehrál v měsíci únoru roku 2007³⁵. Průzkum proběhl na základě dotazníku sestaveného za pomoci ředitele jihočeské kanceláře v Bruselu Petra Šebka. Šetření probíhalo přímo v jednotlivých regionálních zastoupeních v Bruselu. Dotazník byl vyplňován formou rozhovorů se zástupci nebo přímo řediteli kanceláří. Mezi státy a regiony, které si udělaly čas na krátký rozhovor a odpovědi na otázky se zapojily kanceláře českých krajů, sousedních slovenských krajů, rakouských krajů, dále Anglie, Holandsko, Skotsko a Bretaň³⁶. Celkem se tohoto šetření zúčastnilo 14 regionálních zastoupení. Konkrétně to byli:

❖ za české kraje

- Středočeský kraj - Dana Krutinová
- Liberecký kraj - Petr Branda
- Karlovarský kraj - Werner Hauptman

❖ za slovenské kraje

- Banská Bystrica - Stefan Macejak
- Košický region - Lenka Jurková

³⁴ Dotazník k nahlédnutí v příloze č. 6.

³⁵ Konkrétně v týdnu od 5. do 10. února 2007.

³⁶ V příloze č. 7 najdete regionální strukturu členských států EU 15.

❖ Rakousko

- Dolní Rakousy - Ilse Stadlmann
- Horní Rakousy - Gerald Lonauer
- Salzburg - Michaela Petz

❖ Holandsko

- Dům holandských provincií - Joanne Swets

❖ Skotsko

- Skotský dům (Scotland House) - Stephen Fox

❖ Anglie

- jihozápadní Anglie (South-West England) - Emily Palmer
- severozápadní Anglie (North-West England) - Suzy Sumner

❖ Francie

- Bretaň - Martine Allais

Dotazník má celkem 17 otevřených otázek. Tyto otázky jsou z různých oblastí a zaměřují se na organizaci a fungování těchto regionálních jednotek v Bruselu. Objevují se zde otázky směřující ke vzniku kanceláří a k jejich historii, dále pak otázky zabývající se hlavními úkoly a hlavními cíli kanceláře. Další otázky směřují spíše k fungování kanceláří a ke spolupráci s ostatními kanceláři a dalšími důležitými organizacemi a představiteli Evropské unie. V některých odpovědích na otázky se většina zastoupení shoduje a odpovědi jsou si velmi podobné, ale objevují se zde i otázky, kde se odpovědi rozcházejí.

Cílem těchto otázek je zjistit a v některých případech se i inspirovat, jak pracují různá zastoupení a srovnat tato vybraná regionální zastoupení z hlediska fungování kanceláře a využívání jejich získaných zkušeností za dobu působení v Bruselu. Inspirací by mohly být způsoby spolupráce a řešení výzev některých kanceláří.

4.2. Analýza dotazníku

První otázka se týkala vzniku kanceláře a odpovědi se dají shrnout do následující tabulky.

Tabulka 1. **Datum vzniku vybraných kancelářů**

Kraj	Vznik
Jihočeský kraj	duben 04
Středočeský kraj	15.března 2004
Karlovarský kraj	březen 06
Liberecký kraj	září 05
Banská Bystrica	květen 05
Košice	26.května 2005
Dům holandských provincií	rok 2000
Skotský dům	rok 1999
Salzburg	rok 1992
Jihozápadní Anglie	1.dubna 2001
Severozápadní Anglie	rok 2002
Bretaň	rok 2006
Dolní Rakousko	říjen 94
Horní Rakousko	rok 1995

Podle tabulky lze usuzovat, že regiony jsou na rozdílných úrovních z hlediska získaných zkušeností. Samotná doba působení kanceláře v Bruselu má určitý vliv na zkušenosti kanceláře a na její fungování. Samozřejmě kraje, které vznikly ještě před rokem 2000 jako Horní a Dolní Rakousy, Skotsko a Salzburg mají úplně jiné požadavky než kanceláře, které se v Bruselu teprve rozhlíží a hledají partnery pro své projekty. Pět ze čtrnácti zastoupení (a to Salzburg, Dolní Rakousy, Košice, Jihočeský kraj a Středočeský kraj) bylo založeno před vstupem svého státu do Evropské unie, což poukazuje na to, že jedním z účelů založení kancelářů bylo získat potřebné informace o fungování Evropské unie a o Evropské unii jako celku.

Součástí první otázky byla podotázka „**Za jakým účelem byla kancelář založena**“. Tato otázka byla velmi často spojována s následující otázkou a to „**Jaké jsou hlavní úkoly kanceláře**“. Pouze některá zastoupení tyto dvě otázky oddělila. Všechna zmíněná regionální zastoupení se shodují na třech hlavních účelech vzniku kancelářů. Jedním z hlavních účelů bylo proniknout do struktur Evropské unie. Je zřejmé, že pro kanceláře bylo důležité získat informace o tomto společenství, přeložit je do mateřského jazyka a poskytnout je státu a občanům. Dalším účelem bylo získat peníze z fondů pro své kraje, partnery pro projekty a důležité kontakty. A třetím účelem je legislativa Evropské unie, konkrétně ovlivňování legislativy a vytváření nových zákonů podle těch v Bruselu. Jihočeské zastoupení vymezilo účely vzniku takto:

- *Monitoring evropské politiky* - konkrétně regionálních operačních programů³⁷
- *Získávání peněz a zkušeností* – zastoupení se snaží získávat peníze z fondů na projekty a zároveň zajišťuje aby se kraj naučil tyto peníze používat, dále zastoupení získává zkušenosti³⁸
- *Sekretariát hejtmána* – kancelář je v přímém kontaktu s hejtmánem Jihočeského kraje, zařizuje pro něj veškerou administrativu, veškerá setkání s ostatními poslanci a důležitými osobami

Druhá otázka „**Jaké jsou hlavní úkoly kanceláře**“ byla zodpovězena většinou podobně jako předcházející otázka. V odpovědích se kanceláře shodují na několika úkolech. Všechny dotazované kanceláře za hlavní činnost považují získávání informací, dále pak spolupráci s ostatními regiony a lobbying³⁹. Dále je to připravování programů pro nejvyšší zástupce regionu a příprava podkladů k různým schůzkám. Dalším úkolem, který ale není pro většinu kanceláří klíčový, je prezentace regionu.

Následující úkoly se liší podle priorit kanceláře. Pro některé kanceláře je důležitá politika a proto jejich cílem je monitoring politiky a legislativy a vytváření zákonů. Mezi kanceláře, kde legislativa je hlavním tématem patří Salzburg (80% jejich práce spočívá ve spolupráci s Komisí), Skotsko, Banská Bystrica a Dolní Rakousy, kde převažuje politika informací. Důležitou roli hraje i regionální politika, které se věnují kanceláře Jihočeského kraje, Libereckého kraje a Košic. V této politice se jedná konkrétně o regionální operační programy a programy do kohezního fondu. Jihočeský kraj má další dva hlavní cíle a to dopravní infrastrukturu (Eurokoridor sever-jih)⁴⁰ a trvale udržitelný rozvoj⁴¹. Doprava patří i mezi hlavní cíle Středočeského kraje, který se také nachází na této hlavní trase. Holandsko se naopak více věnuje ekonomice a sociálním věcem. Liberecké zastoupení by se rádo věnovalo

³⁷ Regionální operační program (ROP) je implementovaný na nižší než státní úrovni, většinou se jedná o regiony NUTS II (viz tabulka a mapa v příloze č. 8). Jihočeský kraj patří do NUTS II Jihozápad spolu s Plzeňským krajem. ROP určuje základní priority a směry rozvoje jednotlivých regionů. Společný regionální operační program zahrnuje rozvojové priority sedmi regionů soudržnosti (celé území České republiky kromě hlavního města Prahy), které mohou být podporovány ze strukturálních fondů Evropské unie.

³⁸ Zde hrají důležitou roli dva aspekty – evropské instituce tvoří 70 % legislativy a fakt, že v Bruselu existuje 330 regionálních zastoupení.

³⁹ Lobbyingem se rozumí cílené přesvědčování vlivných lidí o správnosti klientova názoru na ten či onen zákon. Přesvědčování však nesmí překročit určitý etický rámec. (Slovní cizích slov)

⁴⁰ Jihočeský kraj se stal iniciátorem založení seskupení regionů s názvem Eurokoridor Sever – Jih, které si vytyčilo za cíl sdružit regiony na této komunikační ose. Jedná se o propojení regionů v „Europrostoru“ od Baltského po Jaderské moře. Hlavním zájmem spolu s vybudováním Eurokoridoru bylo odstranění důsledků pádu železné opony a obnova infrastruktura, to sebou přináší i rozvoj území.

⁴¹ V rámci trvale udržitelného rozvoje se Jihočeský kraj snaží obnovit bývalý vojenský prostor Boletice. Tento prostor se nachází v chráněné krajinné oblasti (23 % českého území je chráněno). Evropské komisi se nelíbí přesun lidí z venkova do města a proto dává krajům za úkol udržet lidi na venkově. Proto se Jihočeský kraj rozhodl vytěžít Šumavu turisticky, ale v souladu s normami chráněné krajinné oblasti.

vědě a výzkumu, s čímž kraj nesouhlasí, ale přesto si to chtějí prosadit. Karlovy Vary přišly do Bruselu s jasnými cíli z kraje, a to podpora kultury v rámci KULTURA 2007 a výstavba elektráren.

Následující třetí otázka zněla „**Do jakých "regional networks" jste zapojeni, jaká je Vaše motivace k práci v nich a jak byste charakterizovali výstupy, které Vám poskytuje?**“.

Pokud jde o „**regional networks**“⁴² odpovídaly kanceláře rozdílně. Existuje velké množství regional networks a každá kancelář je zapojena v jiném. Kanceláře se zapojují do networks, které souvisí s jejich prioritami a hlavními úkoly. Začnu českými kancelářemi, z kterých Středočeský kraj je zapojen do network týkajícího se demografie, konkrétně vzdělávání a zaměstnanosti. Stejně tak Liberecký kraj je zapojen do networks týkajících se demografie a dále inovace kraje, což je financováno Evropskou Komisí. Karlovy Vary se zase zapojují do networks se zájmem o biomasu. Jihočeský kraj není zapojen do žádného. Chtěl by se zapojit do dopravní network, ale žádná neexistuje a založení takové network je namáhavé. Možné je i zapojení Jihočeského kraje do network ASCENT⁴³. Košický region spolupracuje s ostatními regiony na spouštění network. Banská Bystrica by se ráda zapojila do nějakých důležitých network. V jednom důležitém network je zapojen Salzburg. Jedná se o legislativní network REGLEG, v kterém je zapojeno již 75 regionů. Dále je Salzburg zapojen v network o geneticky modifikovaných organismech (OGM). V tomto network jsou zapojeny i Dolní Rakousy, které se zapojují i do těch týkajících se životního prostředí, zdraví a sociálních věcí a populace. Horní Rakousy chtějí založit network o malých firmách. Severozápadní Anglie je zapojena do network ERRIN (European Research for Regional Inovation) a network týkající se demografických změn. Region Bretaň je zapojen do velkého množství regional networks týkajících se inovace krajů, rozvoje krajů, vědy a výzkumu a demografie.

Další, tedy čtvrtá otázka byla zodpovězena všemi regionálními zastoupeními stejně. Všechna zastoupení poskytují své služby krajským úřadům, vládám a samosprávám kraje, ale také ostatním organizacím v celém kraji. Některé navíc zajišťují různé programy a poskytují informace o Evropské unii. Salzburg například zajišťuje programy o evropských institucích pro občany svého státu. Liberecké zastoupení poskytuje informace na sdružení obcí kraje na

⁴² V překladu to znamená „regionální síť“. Pojem „regional networks“ je Petrem Šebkem definován jako spojení kanceláří se společným zájmem. Dále vysvětluje zapojení kanceláří do těchto sítí takto: „Jakmile chce kraj něčeho dosáhnout, Komisi zajímá jak moc je to důležité, proto se kraje spojují do „regional networks. Když za určitou věcí stojí více regionů, znamená to, že je na ní větší zájem.“ (rozhovor s Petrem Šebkem, ředitelem jihočeské kanceláře v Bruselu, Brusel, 5. února 2007)

⁴³ Revitalizace bývalých vojenských jednotek (konkrétně Boletice).

Euroregion a chtělo by spolupracovat s univerzitami, které hledají doktoranty a chtějí si je udržet. Košice zase nabízí ve školách stáže pro studenty. V případě Skotska je situace jiná. Součástí Skotského zastoupení jsou pracovní skupiny, které zajišťují spolupráci s ostatními organizacemi, kdežto zastoupení se věnuje pouze politice a legislativě.

Pokud jde o financování kraje⁴⁴ dají se údaje shrnout do následující tabulky:

Tabulka 2. **Financování regionálních zastoupení**

Kraj	Financováno
Dolní Rakousko	vláda
Jihočeský kraj	rozpočet kraje
Banská Bystrica	vláda
Liberecký kraj	rozpočet kraje *
Karlovarský kraj	rozpočet kraje
Jihozápadní Anglie	zřizovatelské organizace
Středočeský kraj	rozpočet kraje
Košice	vláda**
Salzburg	vláda
Horní Rakousko	vláda
Skotský dům	vláda
Dům holandských provincií	vláda
Severozápadní Anglie	zřizovatelské organizace
Bretaň	vláda

* financováno z rozpočtu kraje ale pouze pokud jde o provoz budovy a nájem jinak si všechno platí sami

** slovenská regionální zastoupení jsou spojeny, tudíž vláda každého regionu platí svůj kraj a z 1/8 platí fungování domu (elektrika, telefony...) a 2 společné zaměstnance

Jak můžeme vidět, zastoupení jsou financována vládními autoritami nebo organizacemi, které tyto jednotky zřizují. V případě českých krajů jde o financování z rozpočtu kraje, v případě anglických regionů financování plyne z organizací, které zřizují regionální zastoupení v Bruselu a v případě ostatních kanceláří je zdrojem financování vláda.

Šestá otázka se týkala **spolupráce mezi jednotlivými regionálními zastoupeními**. V oblasti kooperace je spolupráce s dalšími regiony z jednoho členského státu považována za jednu z nejdůležitějších. Pro všechny dotazované regiony je tato spolupráce velmi důležitá. Všechna dotazovaná zastoupení spolupracují s ostatními regiony ze svého členského státu. Některé spolupracují méně, některé více. Záleží na uspořádání některých zastoupení. V případě tří členských zemí je spolupráce velmi úzká. Jedná se o Skotský dům, Dům holandských provincií a Dům slovenských regionů. V těchto případech jsou jednotlivé regiony zastoupeny pod jednou střechou a tím k sobě mají blíže. To se také projevuje na frekvenci jejich

⁴⁴ Pátá otázka „Podílejí se nějak regionální instituce na financování provozu kanceláře?“

spolupráce. V případě Domu holandských provincií regiony spolupracují na 35 % stejného zájmu. Zbytek tvoří zájmy a záměry jednotlivých regionů. Každý region samozřejmě pracuje i na svých zájmech, které jsou u každého jiné. Podobně to funguje i v Domě slovenských regionů. Je zde jenom jeden rozdíl a to ten, že regiony nespolupracují na stejném zájmu jako holandské regiony. Slovenské regiony spolupracují spíše na společných projektech, jinak si každý dělá to, co potřebuje. Vztahy mezi regiony se zde odvíjejí od vztahů mezi předsedy jednotlivých regionů. Slovenská regionální zastoupení se scházejí pravidelně jednou týdně na poradě a tato setkání jsou formální. I pro Skotský dům je spolupráce s ostatními regiony důležitá. V těchto případech existuje také určitá rivalita a konkurence mezi zastoupeními.

V případě ostatních zastoupení je spolupráce mezi regiony důležitá. I když nejsou spolu v jednom domě, dokážou spolupracovat a scházet se na jednání o určitých projektech. Pokud jde o česká zastoupení spolupracují spolu velmi dobře. Potřebují tuto spolupráci, aby prosadili některé projekty, protože čím více lidí má na projektu zájem, tím větší to má váhu a tím spíše bude přijat. „Kraje musí mluvit stejným hlasem“ jak řekla zástupkyně Středočeského kraje Dana Krutinová. Pro Jihočeské zastoupení je spolupráce nutná, protože je to malý region. Spolupráce je výhodná také pro hejtmany jednotlivých regionů, protože k sobě mají touto cestou blíže. Česká zastoupení se scházejí nepravidelně podle tématu k projednávání. Tato spolupráce je na rozdíl od slovenských regionů neformální, což znamená, že zasedání jsou řízena tím, kdo je svolá.

Anglické regiony mají pravidelná setkání jednou měsíčně s dalšími anglickými regionálními zastoupeními v Bruselu. Dále zde funguje spolupráce se Skotskem a s celým Spojeným královstvím Velké Británie. Stejně tak Rakouská regionální zastoupení spolupracují neformálně. Scházejí se většinou jednou za měsíc nebo podle toho, zda se projednává téma, které je v zájmu všech regionů. Dříve se scházeli pravidelněji. Zastoupení Salzburgu spolupracuje zejména v oblasti dopravy a zemědělství. Najdou se i některá regionální zastoupení, která jsou specializována konkrétněji a o spolupráci s ostatními regiony nestojí. Takové zastoupení se ale ve čtrnácti dotazovaných neobjevilo.

Sedmá otevřená otázka zněla **„Jakým způsobem je řízena práce regionálního zastoupení“**. Regionální zastoupení jsou ve většině případů součástí vlády svého regionu. U devíti ze čtrnácti dotazovaných kanceláří tomu tak opravdu je. V těchto případech je kraj zřizovatel kanceláře a právě kraj si tvoří koncepci a řídí práci zastoupení. Zaměstnanci kanceláře jsou zároveň zaměstnanci krajského úřadu. Kanceláře v mnoha případech spadají pod oddělení zahraničních vztahů v rámci krajského úřadu. Výjimkou je Karlovarský region, který žádné

takové oddělení nemá. U zbylých pěti regionálních zastoupení je práce řízena rozdílně. Těmito výjimkami jsou Liberecké zastoupení, zastoupení Banské Bystrice, holandské zastoupení a anglická zastoupení. U libereckého zastoupení jde spíše o zakázku od kraje. Kancelář není součástí krajského úřadu a taktéž zástupce není zaměstnanec kraje. Banská Bystrica patří spolu s dalšími slovenskými regiony k Domu slovenských regionů. Tento dům byl založen z iniciativy Košického zastoupení, které poté podepsalo sedm bilaterálních smluv s ostatními regiony. Košice jsou vedoucím regionem, který řídí celý Dům. Banská Bystrica podepsala smlouvu s Košicemi na tři roky a tím se stala jakýmsi projektem. Dříve patřila k těm zastoupením, které jsou součástí oddělení zahraničních vztahů krajského úřadu⁴⁵. V případě Holandska je situace také jiná. Holandsko je rozděleno na dvanáct provincií. Z každé provincie je v Bruselu jeden zástupce a tito zástupci jsou rozděleni po čtyřech do jednotlivých zastoupení. Práce je tak řízena více provinciemi najednou. Anglická zastoupení se svým zřízením liší od ostatních zastoupení. Anglie byla do roku 1998 rozdělena na regiony, ale poté to britský premiér Tony Blair změnil a seskupil jednotlivé regiony. Takže zastoupení jihozápadní Anglie zahrnuje patnáct podregionů a severozápadní Anglie pět podregionů. Obě tato zastoupení jsou zřizována společně všemi krajskými a místními autoritami všech podregionů.

Součástí této otázky byla komunikace s autoritami doma. Zastoupení, která jsou součástí vlády kraje posílají zprávy přímo do struktury úřadu. Anglická zastoupení posílají zprávy zástupcům doma a ti je potom rozesílají do struktur úřadů.

Další osmá otázka se týkala plánů, kterými je řízena práce zastoupení⁴⁶. V odpovědích na tuto otázku se zastoupení dělí do tří skupin. Polovina zastoupení nemá konkrétní plán. Jejich argumentem pro tuto skutečnost je, že je těžké mít nějaký konkrétní plán, protože se dějí neustále nějaké změny. Proto se řídí potřebami krajského úřadu a jeho samosprávy. Některá z nich, jako například Liberec, si určují pouze harmonogram, který se definuje na začátku každého roku a je schvalován krajskou radou. Druhá polovina dotázaných zastoupení se řídí ve většině případů dlouhodobým nebo ročním plánem. Plány jsou schvalovány krajskou radou a v případě Skotska ministry. Středočeské, jihočeské a hornorakouské zastoupení definují roční plán, který je předkládán radě nebo vládě regionu. Zatímco Holandsko, Skotsko, Bretaň

⁴⁵ Toto oddělení bylo zrušeno a nahrazeno jiným, kde už se s místem v kanceláři v Bruselu nepočítá. Tím se zrušilo i místo zástupce jako zaměstnance krajského úřadu, který nyní funguje spíše jako velvyslanec kraje v Bruselu. (rozhovor se Stefanem Macejakem, zástupcem regionu Banská Bystrica, Brusel, 6. února 2007)

⁴⁶ Otázka „Vaše činnost - řídí se spíše dlouhodobým / krátkodobým plánem / převažují ad hoc aktivity? Jak je plán definován, schvalován, kontrolován a vyhodnocován?“.

a Dolní Rakousy sestavují dlouhodobé plány, které se mění každé dva roky. Tyto plány obsahují i krátkodobé plány, protože některé věci je třeba udělat v kratším čase.

V deváté otázce jsem se ptala jak jsou pro zastoupení důležité některé aktivity⁴⁷. Na tuto otázku odpovídala krajská zastoupení shodně od nejdůležitějších aktivit následovně. Za nejdůležitější považují všechna zastoupení lobbying. Další důležitou aktivitou, na které se shodují je hledání partnerů a financí pro projekty. Monitoring legislativy a politiky je také velmi důležitý a to zejména pro zastoupení orientovaná spíše na legislativu nebo když potřebují informace k nějakému plánu. Prezence regionu není pro zastoupení tak důležitá a proto jí řadí až na poslední místo.

Na desátou otázku „**Jakým způsobem jsou distribuovány výsledky Vaší práce mezi struktury regionálního úřadu a mezi Vaše klienty?**“ se zastoupení shodují na stejné odpovědi. Veškeré informace a zprávy se dávají na webové stránky. Naleznete tam informace pro kraj i pro subjekty v kraji. Tyto stránky jsou pravidelně obnovovány. Zastoupení Banské Bystrice na webových stránkách teprve pracuje. Dále zastoupení posílají zprávy přímo radním, jedná se o neveřejné zprávy jako know-how⁴⁸ a informace o soukromých projektech. Některé kanceláře píší výroční zprávy nebo dokonce měsíční zprávy. Další zastoupení vysílají své zástupce zpět do kraje aby informovali kraj osobně. Anglická zastoupení informují své klienty také prostřednictvím tak zvaných newsletterů. Středočeské zastoupení se rozhodlo pro užší kontakt se svými klienty. Ředitel kanceláře jezdí každý měsíc do kraje a svolává určité skupiny klientů. Záleží na tom, pro koho má informace. Záměrem kanceláře je informovat tyto skupiny o tom, co mohou získat prostřednictvím kanceláře a jak mohou využívat fondy Evropské unie. Výhodou těchto setkání je, že jsou věrohodnější než nějaké zprávy a zároveň je zde možnost přímých dotazů.

V následujících dvou otázkách jsem se vrátila ke spolupráci, ale tentokrát jde o spolupráci s poslanci v Evropském parlamentu a s Výborem regionů. **Spolupráce s poslanci v Evropském parlamentu**⁴⁹ je pro regionální zastoupení důležitá. Pouze dva regiony nepovažují tuto spolupráci za klíčovou a to Liberecký region, který své poslance v Evropském

⁴⁷ Jaký poměr ve Vašich aktivitách činí: operativa, monitoring legislativy a politiky, lobbying, vyhledávání partnerů pro projekty, vyhledávání informací, prezence regionu, zapomněli jsme na něco?

⁴⁸ znalost, informovanost, souhrn poznatků, výrobních a obchodních znalostí a postupů získaných dlouholetou zkušeností (Linhart, J. a kol.: Slovník cizích slov, 2003)

⁴⁹ Otázka číslo jedenáct.

parlamentu nemá a Holandsko, které má pouze nějaké neformální kontakty. Ostatní kanceláře považují takovouto spolupráci za důležitou hned z několika důvodů. Poslanci ovlivňují co se děje v kraji a díky zastoupením získávají potřebné informace. Kraj naopak využívá spolupráci s poslanci k prosazování některých projektů a návrhů. Setkání s poslanci jsou většinou neformální, ale pravidelná. Frekvence setkání je většinou jednou ročně, pouze Banská Bystrica pořádá setkání jednou za šest týdnů. Zastoupení se schází s poslanci mimo pravidelná setkání také nepravidelně pokaždé, když je třeba něco projednat. V případě Horního Rakouska představuje tato spolupráce 5-10 % denní práce. Naopak u jihočeského zastoupení nejde o spolupráci, ale o vzájemný respekt.

Další otázku týkající se **spolupráce s Výborem regionů**⁵⁰ zodpovídala zastoupení podobně jako předcházející. Spolupráce s Výborem regionů je důležitá zejména pro zastoupení, která zde mají svého člena. Konkrétně jihočeské a karlovarské zastoupení mají své hejtmany ve Výboru regionů, tudíž spolupráce s nimi je velmi důležitá. Hejtman Jihočeského kraje se navíc stal zpravodajem pro loňský rok a je nejaktivnější z členů Výboru regionů vůbec, což vedlo k velmi úzké spolupráci se zastoupením. Dále Košice mají svého předsedu ve Výboru regionů a spolupráce probíhá také výborně. Stejná situace je i v bretaňském zastoupení. Spolupráce hornorakouského zastoupení a zastoupení severozápadní Anglie se svými členy se vymezuje na zprávy o práci zastoupení. Zde funguje oboustranná spolupráce, jak ze strany zastoupení, tak ze strany člena Výboru regionů. Středočeské zastoupení a holandské zastoupení také spolupracují s Výborem regionů jen s tím rozdílem, že setkání nejsou pravidelná, ale podle toho, co se potřebuje projednávat. Zmíněná zastoupení se setkávají s členy Výboru regionů na nepravidelných a neformálních setkáních. Zbylá zastoupení nepovažují spolupráci s Výborem regionů za tak důležitou jako s poslanci nebo nemají žádného člena ve Výboru regionů a tak nemají s kým spolupracovat.

Třináctá otázka zahrnovala stáže v Evropské komisi. Ptala jsem se regionálních zastoupení zda využívají možnosti stáží pro své pracovníky v Evropské komisi. Regionální zastoupení v Bruselu se k této možnosti staví spíše negativně. Většina zastoupení nemá o tuto možnost zájem a ani to pro ně nemá velký význam. Důvodem je, že se těžko hledají zástupci na chybějící pozice. Ve většině případů se regiony ani nepokoušely na toto místo někoho prosadit. Objevily se ale i kanceláře, které o to mají zájem jako banskobystrické zastoupení, ale ještě tam nikoho neposlali a nebo jim to bylo zamítnuto. Liberecké zastoupení mělo

⁵⁰ Otázka číslo dvanáct.

stážistku na DG Regiu⁵¹, ale zde se to také neosvědčilo a proto už s touto možností dále nepočítali. Jediný Jihočeský kraj má s možností stáží dobré zkušenosti a považuje je za přínos kanceláři. Asistentka ředitele jihočeské kanceláře Lenka Pavlátková je na této stáži již podruhé a daří se jí prosazovat různé návrhy⁵².

V rámci této otázky se kanceláře často zmiňovaly o svých stážistech. Toto srovnání je také velmi zajímavé. Téměř ve všech kancelářích (v 8 ze 14 s tím, že některé kanceláře například jihočeská chtějí s touto možností začít) se nabízí možnost stáží. Ve většině případů je v kanceláři vždy jeden stážista na určitou dobu, většinou tři měsíce. Stážisti působí v kancelářích jako asistenti a vypomáhají zejména s administrativou. V tomto ohledu je velmi vstřícná košická kancelář, která nabízí stáže přímo ve školách, protože si myslí, že to studentům pomůže. Studenti jdou do kanceláře jako dobrovolníci a všechno si platí sami. Mají úplně volnou ruku v tom co dělají, jediné co se od nich čeká je psaní zpráv z různých konferencí. Hornorakouské zastoupení má rekordní počet stážistů. Od roku 1996 se zde vystřídal 225 stážistů, každý vždy na jeden měsíc na získání informací.

Otázka „**Co považujete za největší úspěchy?**“ se objevila na čtrnáctém místě. Odpověď na tuto otázku zůstává pro každé regionální zastoupení individuální. Je jasné, že každé zastoupení má své priority pro svůj kraj a podle toho se liší i úspěchy kanceláře. Některé kanceláře se ve svých odpovědích přeci jenom shodují. Nejčastěji byla tato otázka zodpovídana následovně. Většina kanceláří považuje za velký úspěch už jen to, že se jejich kraj zviditelnil v Evropské unii a že vystupuje samostatně na evropské úrovni. S tím souvisí i to, že jsou blízko diskuzím a rozhodování a mohou posílat zprávy do kraje co nejdříve. Kraj se tak dostane k informacím jako první a může s nimi pracovat. Další velký úspěch zejména pro česká regionální zastoupení souvisí s regionálními operačními programy. V rámci těchto programů se jim podařilo zvednout financování a tím získat více peněz na projekty kraje. Dále kanceláře často zmiňovaly jako velký úspěch spolupráci s ostatními regiony. Další úspěchy se liší a jsou spíše specifické pro každý kraj. Pro jihočeské zastoupení představuje velký úspěch

⁵¹ Evropská komise je rozdělena na několik Generálních ředitelství (z francouzského „*Diréctorates Général*“ – DG) podle typu politiky, kterou se zabývají (viz tabulka v příloze č. 9). DG REGIO je Generální ředitelství pro regionální politiku. (ABC práva Evropských společenství 2001 : 47)

⁵² Podařilo se jim přesvědčit Komisi o obnově Boletic. Ekologové tento návrh napadali hned od začátku, ale nyní se je povedlo přesvědčit, že to není proti NATUŘE.

V měsíci březnu se jihočeská kancelář spolu se svými partnery z Plzeňského kraje, Dolních Rakous a Dolního Bavorska věnovala otázkám ekonomického rozvoje v chráněných oblastech. Plán má název „**LOKÁLNÍ ROZVOJ &/vs. CHRÁNĚNÉ OBLASTI**“ (*Local economy &/vs. Protecte Areas*). Chtějí vytěžit Šumavu turisticky, ale nezničit přitom přírodu. Cílem je celoroční rozvoj cestovního ruchu, k tomu je ale zapotřebí dobudování infrastruktury na potřebnou úroveň. To ovšem vyžaduje kompromis od všech stran, zejména ze strany orgánů ochrany životního prostředí.

působení jihočeského hejtmána jako zpravodaje stanoviska Výboru regionů k „mid-term review“ Bílé knihy o dopravě. Pro liberecké zastoupení jsou to zase úspěchy v oblasti inovace. Karlovy Vary považují za svůj největší úspěch získání financování na obnovu letiště. Pro Dolní Rakousko jsou to úspěchy v oblasti legislativy, podařilo se jim změnit legislativu a některé zákony země. Naproti tomu pro Horní Rakousko je úspěchem financování v oblasti zemědělství⁵³. Je opravdu vidět, že kanceláře pracují pro svůj kraj a snaží se vytěžit ze svého působení v Bruselu co možná nejvíce.

Patnáctá otázka se týkala zapojení regionálních zastoupení do aktivit spojených s předsednictvím jejich země v Evropské radě. Tato otázka se zúžila pouze na osm regionálních zastoupení, protože Česká republika a Slovenská republika ještě předsednictví v Evropské radě neměla. Česká republika se na toto předsednictví teprve chystá a měla by přijít na řadu v roce 2009. Předsednictví pro Slovenskou republiku je předpokládáno až na druhou polovinu roku 2016. Ostatní regionální zastoupení se již na předsednictví podílela. Předsednictví Spojeného království Velké Británie bylo hned dvakrát a to v první polovině roku 1998 a naposled v druhé polovině roku 2005. Rakouské předsednictví hned následovalo, to znamená, že bylo v druhé polovině roku 1998 a naposled v první polovině roku 2006. Francie a Holandsko se k předsednictví dostali zatím pouze jednou, Francie v druhé polovině roku 2000 a Holandsko v druhé polovině roku 2004. Nyní má předsednictví Německo a v druhé polovině roku 2007 ho vystřídá Portugalsko⁵⁴.

Regionální zastoupení těchto členských států považují toto předsednictví za méně či více důležité. V případě rakouských zastoupení je odpověď každé kanceláře jiná. Pouze zastoupení Dolního Rakouska považuje spolupráci s předsednictvím za důležitou a to z důvodu, že předsednictví může dát význam celé země do popředí. Dolnorakouské zastoupení v době předsednictví zřizovalo schůze a jednání s představiteli tohoto předsednictví. Naopak Horní Rakousko se o předsednictví nezajímalo a ani se nezapojovalo do aktivit s tím spojených. Pro zastoupení Salzburgu je to stejné. Michaela Petz argumentovala takto: *„Předsednictví zastupuje vládu celé země a je těžké skloubit to dohromady, protože regiony chtějí něco jiného než vláda celé země.“* V případě Spojeného království Velké Británie mi odpověď poskytla pouze kancelář Skotska, která zapojení do aktivit spojených s předsednictvím považuje za velmi důležité. V době předsednictví stanovili dvě pracovní skupiny, které měly na starost právě tyto aktivity. Jednalo se zejména o komunikaci s předsednictvím, o konference a

⁵³ Podařilo se jim získat 2,5 milionu € pro 265 000 rakouských farmářů.

⁵⁴ Přehled předsednictví v příloze č. 10.

informace z těchto konferencí a v neposlední řadě o schůzky se zástupci předsednictví. V případě Francie nebylo předsednictví pro bretaňskou kancelář důležité a žádné zapojení do těchto aktivit neproběhlo.

Předposlední šestnáctá otázka zněla „**Uvažovaly / uvažují regiony Vaší země o vybudování společného regionálního sídla v Bruselu?**“. Kanceláře se k této otázce vyjádřily rozdílně. Ve dvou případech, Slovensko a Holandsko, mají jednotlivá regionální zastoupení společné sídlo. Velkou výhodou je, že k sobě mají blízko a spolupráce je tak rychlejší. Regiony se podílí na provozu celého domu, a tudíž se kanceláře nemusí zabývat zajišťováním nějakého prostoru. U anglických zastoupení se dá také z části hovořit o společných sídlech. Zde jsou jednotlivá zastoupení tvořena několika podregiony, ale o společném sídle všech kanceláří nepřemýšlejí. Rakouské kanceláře o této možnosti přemýšlely dříve, ale nyní již společné sídlo nechtějí. Nevidí důvod se spojovat, když jsou schopni spolu komunikovat, aniž by měly společné sídlo. Navíc vidí, že spolu soupeří, a proto neusilují o to, aby se spojily. Každý si jde za svými zájmy a to je pro region důležité. Ani cílem francouzských regionů není vytvořit společné sídlo. Některé francouzské regiony se spojují, ale všichni společně být nechtějí. České kanceláře, jako jediné z dotazovaných, o něčem takovém přemýšlejí a pomalu se takové sídlo začíná realizovat. Středočeský kraj pronajímá domeček v ulici Avenue d'Auderghem, kde sídlí společně s Libereckým krajem a v budoucnu by se tam měl nastěhovat i Jihočeský kraj.

Do budoucna se také mluví o vzniku společného sídla pro všechna regionální zastoupení a zároveň pro české organizace v Bruselu, tak zvaném CZECHPOINTU⁵⁵. Byl by to originál, protože zastoupení takového typu, kde by byly jednotlivé regiony, organizace a asociace dohromady v Bruselu ještě není. Regiony se k tomuto záměru vyjádřily rozdílně. Některé to považují za výhodu, zatímco některé s tím nesouhlasí. O získání kanceláří ve společném zastoupení patrně nebude mít zájem Praha a Středočeský kraj, které již v Bruselu mají své sídlo vybudováno. Prostřednictvím CZECHPOINTU se Česká republika připravuje na předsednictví v Evropské radě, jak řekl Stanislav Schneider ze Stálého zastoupení České republiky při Evropské unii⁵⁶.

⁵⁵ Stálé zastoupení České republiky při Evropské unii má smlouvu na budovu, v které by byl tento CZECHPOINT zřízen. Tato smlouva je do roku 2009, kdy Českou republiku čeká předsednictví v Evropské radě.

⁵⁶ Stálé zastoupení České republiky také spolupracuje s jednotlivými regionálními zastoupeními. Mají neformální schůzky jednou měsíčně. Dříve byla oboustranná vazba, Stálé zastoupení poskytovalo informace o politice a legislativě a zajišťovalo jejich posun do kraje. Poslední dva roky se soustředili hlavně na vyjednávání legislativy. Naopak Stálé zastoupení si vyslechne návrhy regionů a poté se je snaží prosadit na ministerstvu pro místní rozvoj. Nespolupracují se všemi regiony, některé se neozývají vůbec a naopak některé pořád. Podle

Poslední sedmnáctá otázka je spíše jen orientační a týká se počtu zaměstnanců v jednotlivých regionálních zastoupeních.

Tabulka 3. **Počet stálých zaměstnanců**

Kraj	Počet zaměstnanců
Dolní Rakousko	3 + 2 stážisté
Jihočeský kraj	2
Banská Bystrica	1
Liberecký kraj	2
Karlovarský kraj	1
Jihozápadní Anglie	6 + stážista
Středočeský kraj	2 + stážista
Košice	2 + stážista
Salzburg	3 + 2 stážisté
Horní Rakousko	3 + stážista
Skotský dům	12 + stážista
Dům holandských provincií	12
Severozápadní Anglie	2 + stážista
Bretaň	2

Podle tabulky je vidět, že většina krajů, kromě společných zastoupení jako Skotský dům a Dům holandských provincií, jsou v Bruselu zastoupeny vždy jedním nebo dvěma zástupci a asistentkou nebo sekretářkou. Z tabulky vyplývá, že kanceláře poskytují možnost stáží ve svých kancelářích⁵⁷. V případě Domu holandských provincií je z každé provincie jeden zástupce (12 provincií) proto je na rozdíl od ostatních kanceláří tento počet tak vysoký.

4.3. Zjištění

Ukončení šetření vedlo k závěru, že každé zastoupení je opravdu jiné a svou úlohu pojalo tak trochu jinak. Samotnou mě překvapilo již jen to, jak některá zastoupení fungují. Jak jsem uvedla na začátku, v Bruselu jsou tři typy regionálních zastoupení a každé je řízeno jinak. Do Bruselu jsem odjízďela s představou, že regionální zastoupení fungují na stejném principu, ovšem zjištění bylo úplně jiné. Jediné, co mají jednotlivá zastoupení společné, je zájem o Evropskou unii a zejména o finance plynoucí z evropských fondů. To je hlavní důvod, proč regiony zakládají své kanceláře. Do Bruselu jdou s cílem zlepšit rozvoj svého kraje a získat na tento rozvoj co nejvíce prostředků ze strukturálních fondů Evropské unie. Dalším důležitým úkolem je prosadit se na evropské úrovni a získat spojence a partnery. Vznikají zde tak zvané

Stanislava Schneidera je společné zastoupení výhodou. Když se kraje sestěhují dohromady budou více mluvit jedním hlasem. (rozhovor se Stanislavem Schneiderem, diplomatický pracovník úseku finanční a hospodářské politiky EU, Brusel, 8.února 2007)

⁵⁷ Zmiňováno již v otázce třináct.

regionální sítě (regional networks) , do kterých se regionální zastoupení v Bruselu spojují právě za účelem získávání zkušeností od ostatních zastoupení. Celkově oblast spolupráce, ať už s ostatními regiony, s poslanci Evropského parlamentu nebo Výborem regionů je pro regionální zastoupení velmi důležitá. Zajímavá byla negativní reakce na možnost stáže v Evropské komisi. I když se to jeví jako dobrá příležitost jak prosadit návrhy a posunout kraj zase o krok dál, kanceláře o tuto možnost ve velké většině nestojí.

5. Závěr

Proces evropské integrace byl znám již před podpisem Římských smluv v roce 1957. Tento proces sebou přináší stále širší spolupráci i konkurenci nejen mezi členskými státy, ale také mezi regiony. Možná právě proto se regiony snaží prosadit ve strukturách Evropské unie a dostat se tak blíže k jádru fungování Evropské unie. To se projevuje zvyšujícím se počtem zakládaných regionálních zastoupení přímo v jádru dění, tedy v Bruselu. Trend vzniku těchto kanceláří se v Bruselu uchytil, což je nyní vidět i na počtu kanceláří. Od vzniku prvních kanceláří uběhlo již dvacet let a jejich počet se zvýšil na více než 300 takových subjektů.

Jihočeský kraj velmi dobře využíval a nadále využívá své geografické polohy a prohlubuje vynikající vztahy s okolními regiony, zejména pak se zahraničními regiony. Díky členství České republiky v Evropské unii můžou Jihočeský kraj a sousední regiony na rakouské a německé straně hranice navázat na společné dějiny a obnovit tak pradávné propojení kultur. Přeshraniční spolupráce, která vyplývá z těchto vztahů, je pro kraj velmi důležitá. Jak jsme se mohli přesvědčit, sehrála klíčovou roli při zakládání Stálé kanceláře Jihočeského kraje v Bruselu. Jihočeský kraj sdílí v Bruselu prostory spolu s dolnorakouským zastoupením za velmi výhodných podmínek. Stálá kancelář Jihočeského kraje působí v Bruselu již tři roky a může se zdát, že již se nemusí počítat mezi nováčky. Dalo by se říci, že k tomuto posunu jí pomohl rok 2006, který byl pro kancelář velmi úspěšný. Již na začátku roku se Petr Šebek, ředitel kanceláře, vyjádřil, že by kancelář ráda v roce 2006 rozvinula celou strukturu aktivit, které regionálním kancelářím přísluší. A opravdu sliby se staly skutečností a kancelář se tak zařadila k plnohodnotným zastoupením s aktivitami srovnatelnými s „evropsky zkušenějšími regiony“.

Rok 2006 sebou přinesl důležitá rozhodnutí a změny, ale zároveň velké úspěchy. Jedním z úspěchů bylo prosazení železničního koridoru Praha – Linz do třiceti prioritních projektů TEN-T sítě. Dále to bylo roční působení hejtmána Jihočeského kraje RNDr. Jana Zahradníka, jako zpravodaje stanoviska Výboru regionů k střednědobému vyhodnocení Bílé knihy v oblasti dopravy. A v neposlední řadě sem můžeme zařadit i prosazení návrhu na obnovu vojenského prostoru Boletice. Kancelář těmito úspěchy ale neskončila a nesměle pokračuje dál. V roce 2007 se pustila do projednávání návrhu týkajícího se ekonomického rozvoje v oblastech s cennou přírodou („LOKÁLNÍ ROZVOJ &/vs. CHRÁNĚNÉ OBLASTI“). Na těchto úspěších je vidět, že kancelář velmi dobře splňuje jedno ze svých poslání a to pomáhat Jihočeskému kraji v posilování jeho pozice na evropské scéně a v jeho integraci do Evropské

unie. Vždyť vstup do Evropské unie představuje pro kraj velkou příležitost, kterou chce v maximální míře využít.

Součástí bakalářské práce je srovnání Jihočeské kanceláře s ostatními kancelářemi v Bruselu, které vedlo k zajímavým závěrům. Jak jsem již zmínila, v Bruselu existuje více než 300 regionálních zastoupení, která se od sebe liší. Podle šetření, které jsem provedla, se jednotlivá regionální zastoupení liší z hlediska organizace, fungování, ale také jejich aktivit. V rámci organizace záleží hodně na krajích, jaký typ zastoupení si vyberou a jaký jim bude vyhovovat. V Bruselu existují tři základní typy regionálních zastoupení a to zastoupení jednoho regionu, zastoupení více regionů najednou a zastoupení regionů se společným zájmem. V převážné většině kanceláří se jedná právě o zastoupení jednoho regionu, které se jeví jako nejprínosnější pro kraj. Dále se kanceláře liší svými zřizovateli. Zde jsou to kraje, které se nejvíce objevují na místě zřizovatele kanceláře a kanceláře se tak stávají součástí vlády kraje. Ovšem některé kanceláře jsou zřizovány pouze jako zakázky od krajů, a tudíž nespadají do struktur krajských úřadů. Naproti tomu druhá skupina kanceláří nemá s krajskou samosprávou nic společného, protože kanceláře jsou zřizovány jinými institucemi v kraji.

Pokud jde o aktivity, zde se jednotlivé kanceláře liší svými úkoly. Regiony Evropské unie jsou na rozdílných úrovních hospodářského a ekonomického vývoje, a tím se liší i jejich prioritní cíle. Jedním společným cílem, s kterým jdou regiony do Bruselu, je zviditelnit se a získat finanční podporu z evropských fondů pro rozvoj svých krajů. Tomuto tématu se v Evropské unii věnuje strukturální politika, která má za cíl vyrovnávat rozdíly v rozvoji krajů. V dalším se pak úkoly kanceláří rozcházejí. Některé jsou orientované spíše na politiku a legislativu, některé zajímá trvale udržitelný rozvoj, některé dopravní politika a tak dále. Pro kraje je velmi důležitá oblast spolupráce. Evropská unie funguje na základě zájmu celého společenství, tudíž na zájmu všech států a regionů dohromady, proto je spolupráce tak důležitá. Prosazování návrhů ze strany regionů a přijímání návrhů ze strany Evropské komise stojí na stejném principu. Vždy je důležité, jak velký zájem mají ostatní regiony na projektu a kolik se jich na projektu podílí. Spolupráce s ostatními regiony je v Bruselu zastřešována tak zvanými „regional networks“ (regionální sítě), do kterých se regiony zapojují. Nestačí pouze spolupráce s regiony, ale také spolupráce s ostatními představiteli regionu v Bruselu jako s poslanci v Evropském parlamentu nebo Výborem regionů nebo dokonce se Stálým zastoupením celého státu při Evropské unii (v případě ČR se jedná o Stálé zastoupení České republiky při Evropské unii).

Na základě tohoto šetření jsem dospěla k názoru, že nezáleží na typu regionálního zastoupení, ale mnohem více na aktivitách těchto kanceláří a na jejich úsilí a odhodlání pomoci kraji. Evropská unie naopak potřebuje krajská zastoupení, aby se dostala blíže k občanům a poskytla jim potřebné informace.

Závěrem bych chtěla věnovat pozornost otázce, zda-li se kancelář v Bruselu regionu vyplatí, či nikoli. Tato otázka zatím zůstává nezodpovězena. Nedá se říci, zda zastoupení splnilo účel, pro který bylo založeno a zda je jeho založení výhodné či nikoli. V tomto ohodnocení nejde jen o množství peněz, které zastoupení získalo pro kraj, ale týká se to více věcí. Hlavním posláním kanceláře je totiž přinášet informace, kontakty, užitečná partnerství a publicitu, což je „zboží“, jehož hodnota se nedá vyčíslit a ukáže se až časem. Přesto již dnes je možné říci, že jihočeská kancelář sehrála svou pozitivní roli například ve prospěch Jihočeské univerzity při úsilí o získání 2,5 milionového grantu na podporu vědy, při podpoře Jihočeské hospodářské komory v případě 1,5 milionem dotovaném projektu "Regional Innovation Assesment", při podpoře krajských projektů Europe Direct, Jihočeská kultura v Bretani či mezinárodního projektu A-B Landbridge a v budoucnu se chce více věnovat programu Town Twinning podporující mezinárodní spolupráci měst a obcí. Dále bych ráda konstatovala, že jihočeská kancelář se v Bruselu zařadila mezi úspěšné kanceláře, což vyplývá i z reakcí jednotlivých regionálních zastoupení. Z rozhovorů v rámci šetření je zřejmé, že jihočeská kancelář se dostala do podvědomí v Bruselu jako kancelář obhajující a soustředící se zejména na dopravní politiku a v tomto směru zaznamenává nemalé úspěchy. Po třech letech působení kanceláře v Bruselu ji zástupci ostatních kanceláří považují za jednu z nejúspěšnějších.

6. Summary

The European integration brings to the regions the opportunity to establish itself in the subconscious of the European Union. The regions derive benefit from it and except the Committee of Regions they create the permanent representations of regions in Brussels. The number of these representations increases all the time. The creation of these regional representations started in 1985 by German regions, in 1995 there were about 80 representations and now there are more than 300 of these representations in Brussels. The main reason why the regions create these offices is to be next to the decision making and the receiving of the proposals. The regions can intensify the cross-border cooperation with the others regions by this way. And just the cross-border cooperation was very important for the creation of the Permanent Office of South Bohemia in Brussels.

The country's accession to the European Union is perceived as a big opportunity the Region of South Bohemia is willing to use to the full. The Permanent Office of South Bohemia was created in April 2004 following the offer of Permanent Office of Lower Austria to share the spaces with them. The Office of South Bohemia is in Brussels for three years and we could say that it is not yet the beginner. During these three years the Office recorded a lot of successes. For example the year 2006 was very successful for many reasons. At first it was the enlistment of the railway corridor Prague-Linz in thirty priority projects of TEN-T network. Then it was the yearlong activity of hetman Jan Zahradník as a reporter for standpoint of the Committee of Regions for the mid-term review of White paper in the area of transport. We can mention also the project for the innovation of the military area Boletice. On these successes we can see that the Office satisfy its task while it doesn't finish by this successes.

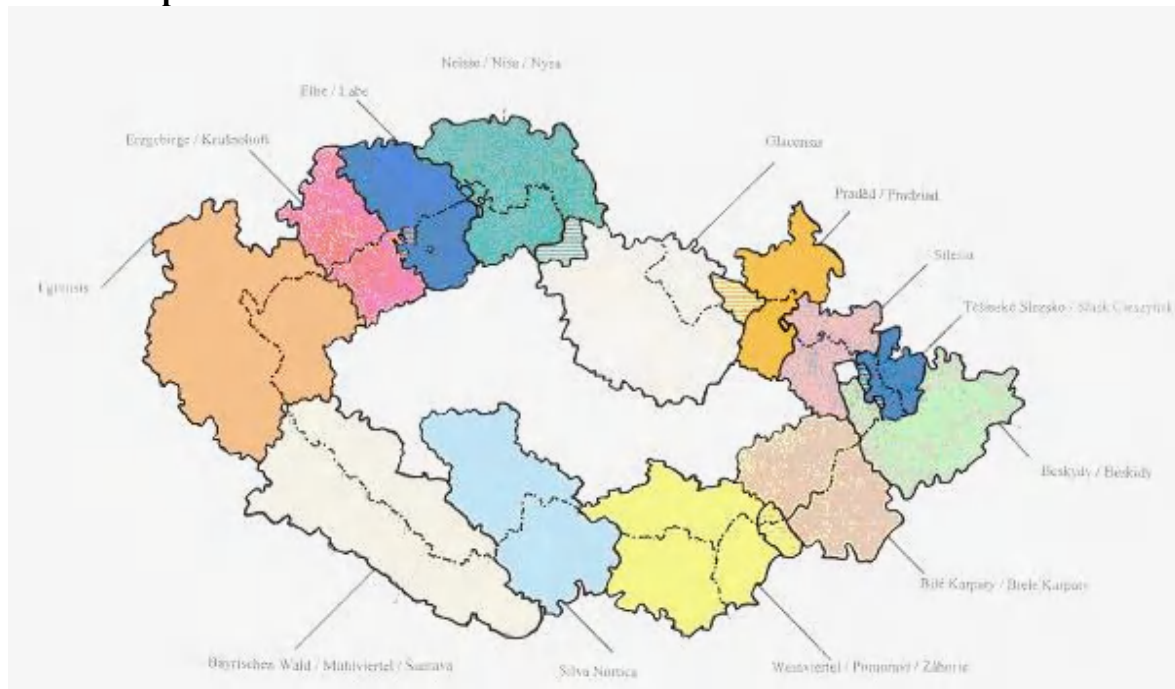
When we compare the Offices in Brussels we can see that they are different. There are three different types of regional representations - the representation of one region, then the representation of more regions in one house and the representation of more regions with the same interest. The regions arrive in Brussels with different goals so their work differs too. The most important is the area of cooperation. The regions associate in "regional networks" which are very important for the enforcement of the proposals. They cooperate also with the members of European Parliament and with the Committee of Regions. Among the activities it is lobbying and searching of partners for projects which are the most important for the majority of regional representations.

In the end, I would say that the regional representations answer their task to help to their region to develop. They bring them the necessary information and try to get utmost money they can for this development. We could not say if the Permanent Office of South Bohemia satisfies its mission because it does not depend only on the money but there are a lot of other aspects. The main mission of the Office is to bring information, contacts, profitable partnerships and the publicity which are the “goods” that could not be expressed in numbers but it reveals oneself with times.

7. Přílohy

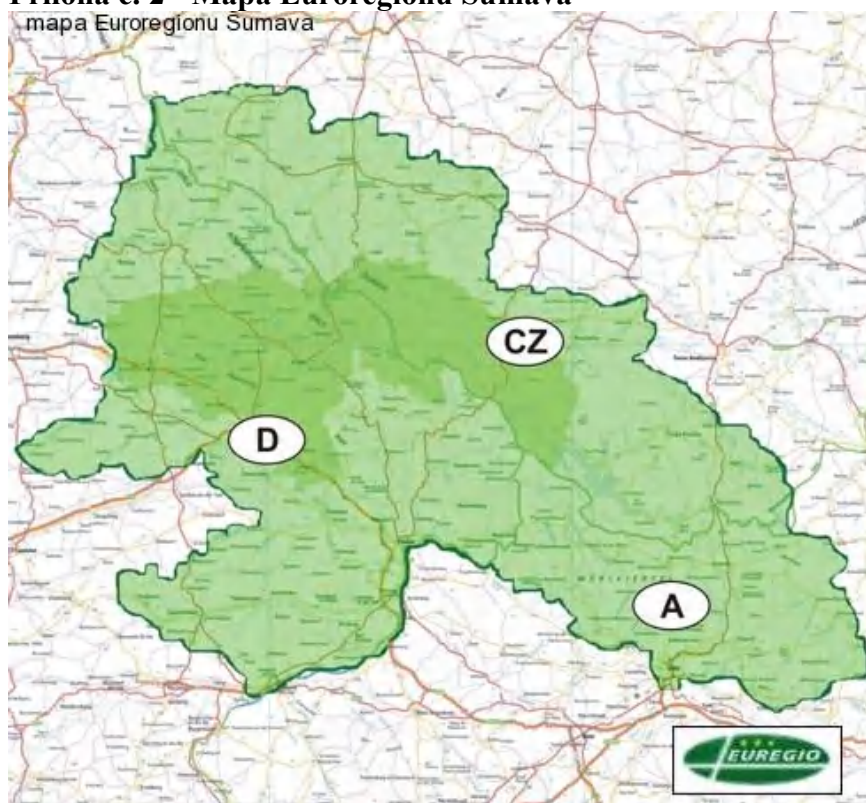
Příloha č. 1 - Euroregiony na území ČR

Poloha a umístění jednotlivých euroregionů na území České republiky zobrazuje celková mapa:

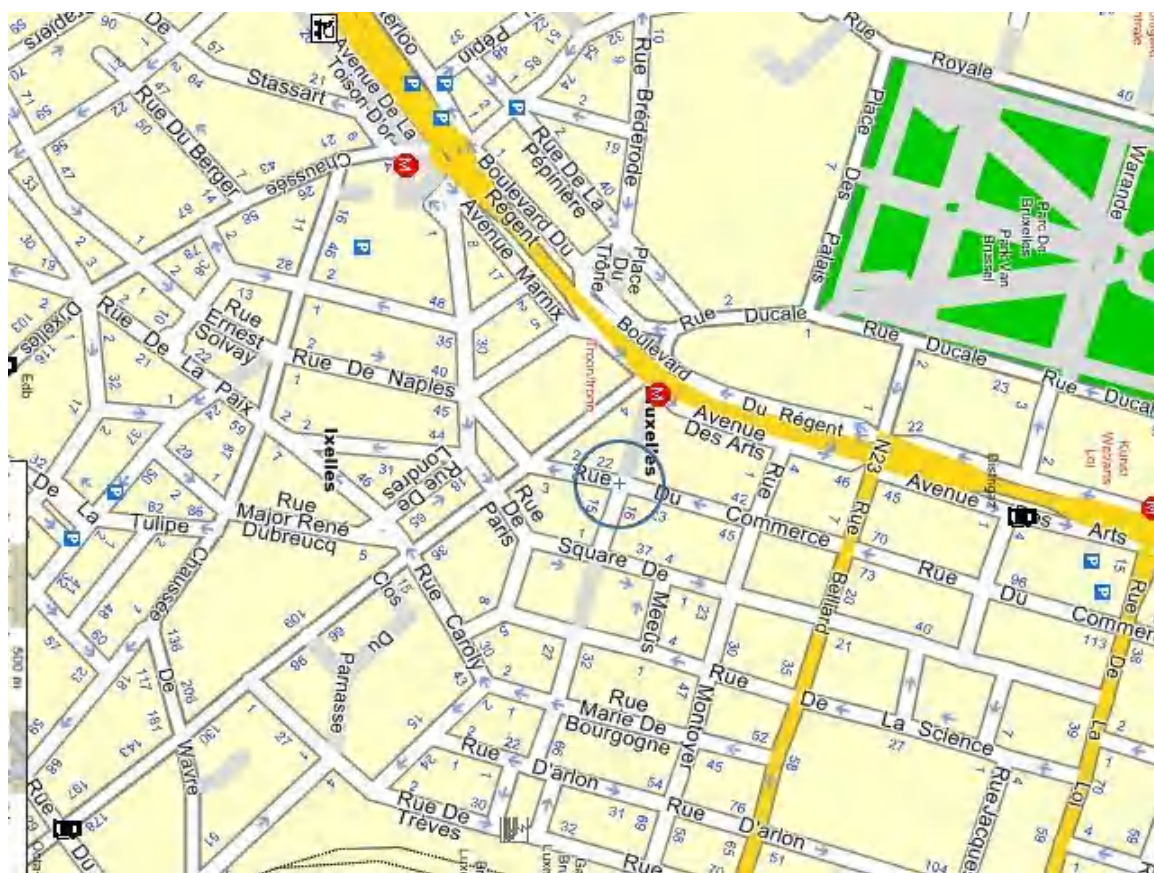
zdroj: www.euroskop.cz/47503/clanek/euroregiony/

Příloha č. 2 - Mapa Euroregionu Šumava

zdroj: www.euregio.cz

Příloha č. 3 – Stálá kancelář Jihočeského kraje na mapce evropské čtvrti

Příloha č. 4 – Budova, kde sídlí Stálá kancelář Jihočeského kraje v Bruselu

Sdílí zde šesté patro společně se zastoupením Dolních Rakous, banky Raiffeisen a Švédských mlékáren.

zdroj: www.southbohemia.eu

Příloha č. 5 – Komunikační Eurokoridor sever-jih

zdroj: www.ecns.cz

Příloha č. 6 - Dotazník pro regionální zastoupení v Bruselu

- 1) Kdy a za jakým účelem vznikla Vaše kancelář?
- 2) Jaké jsou hlavní úkoly kanceláře?
- 3) Do jakých "regional networks" jste zapojeni, jaká je Vaše motivace k práci v nich a jak byste charakterizovali výstupy, které Vám poskytuje?
- 4) Jaké jsou vaše služby - poskytujete je pouze vládě regionu, který zastupujete, anebo pracujete i pro významné regionální instituce typu univerzity, obchodní, zemědělské komory, zájmová sdružení, neziskový sektor, obce?
- 5) Pokud ano - podílejí se nějak na financování provozu kanceláře?
- 6) Spolupráce s dalšími regiony z Vašeho členského státu – je formalizovaná / neformální, jak je organizovaná, jakou má frekvenci?
- 7) Jakým způsobem je řízena práce Vašeho regionálního zastoupení, jak je zajištěna vazba na volené zástupce, jakým způsobem jsou formulována a jakými cestami se k Vám dostávají zadání, poptávky po službách?
- 8) Vaše činnost - řídí se spíše dlouhodobým / krátkodobým plánem / převažují ad hoc aktivity? Jak je plán definován, schvalován, kontrolován a vyhodnocován?
- 9) Jaký poměr ve Vašich aktivitách činí: operativa, monitoring legislativy a politiky, lobbying, vyhledávání partnerů pro projekty, vyhledávání informací, prezentace regionu, zapomněli jsme na něco?
- 10) Jakým způsobem jsou distribuovány výsledky Vaší práce mezi struktury regionálního úřadu / mezi Vaše klienty?
- 11) Jak byste hodnotili spolupráci s Vašimi MEP's? Jedná se o oboustrannou, či spíše jednostrannou spolupráci? Je nějak formalizována, má pravidelnou frekvenci?
- 12) A podobně také spolupráce se členy Výboru regionů?
- 13) Jak využíváte možnosti stáží Vašich pracovníků / partnerů v Evropské komisi? Pravidelně - často - sporadicky - vůbec? Jak hodnotíte přínos, který pro Vás zpětně stáže mají? V čem jsou jejich nejsvětější a v čem stinné stránky?
- 14) Jak dlouhou historii Vaše zastoupení má? Co považujete za největší úspěchy?
- 15) Jak byste charakterizovali Vaše (Vašeho regionu) zapojení do aktivit spojených s posledním předsednictvím Vaší země v Evropské radě?
- 16) Uvažovaly / uvažují regiony Vaší země o vybudování společného regionálního sídla v Bruselu - jaký je stav tohoto záměru, jaké jsou hlavní argumenty pro a jaké jsou hlavní argumenty proti?
- 17) Zaměstnanci - jedná se o stálé zaměstnance? Máte režim "rotací"? Jaká jsou pravidla?

Příloha č. 7 – Regionální struktura členských států EU 15

Regionální struktura členských států EU

Členský stát	Regiony	Datum zřízení	Plošný průměr „regionů“ v 1 000 km ²
Belgie	3 „communautés“, příp. „gemeenschappen“ a 3 „régions“, příp. „gewesten“	1970 1980	10,16
Dánsko bez Faerských ostrovů a Grónska	14 „krajských obcí“ („amtskommuner“) a „region hlavního města“ Kodaň	1970	2,87
Německo	16 „zemí“	1949/90	22,31
Finsko	5 „provincií“ („länit“)	1919/86	67,41
Francie	26 „regionů“ („régions“)	1982	24,72
Velká Británie	4 země (Anglie, Severní Irsko, Skotsko, Wales)*	–	60,84
Řecko	9 „regionů“	1986	14,66
Irsko	31 „hrabství“, z toho 27 „counties“ a 4 „county boroughs“	1889	2,26
Itálie	20 „regionů“ („regioni“)	1948/70	15,06
Lucembursko	3 „distrikty“	1868	0,86
Nizozemí	12 „provincií“ („provincien“)	1850	3,43
Rakousko	9 „spolkových zemí“	1918/45	9,32
Portugalsko	5 „regionálních koordinačních výborů“, 2 „autonomní regiony“ (Azory, Madeira)	1978	19,29
Švédsko bez Gollandu	19 „länů“ („zemí“)	1634 1996/97	23,67
Španělsko	17 „autonomních společenství“ („Comunidades Autónomas“)	1979-83	29,69

* Ve Skotsku a Walesu byly „counties“ („hrabství“) zrušeny v polovině 90. let 20. století. V Anglii došlo k dalekosáhlé reorganizaci. Navíc mají být pro Skotsko a Wales zřízeny vlastní parlamenty. Vzhledem k tomu, že situace je nyní velmi nepřehledná, není možný přesný výklad.

zdroj: Schrötter, Hans: Aktuální slovník Evropské unie : politika, hospodářství, dějiny a kultura, 2003

Příloha č. 8 - NUTS v České republice

NUTS – (z francouzského *Nomenclature des Unites Territoriales Statistique*) – Statistické územní jednotky

Regiony klasifikace NUTS v České republice

NUTS I (1)	NUTS II (8) region soudržnosti	NUTS III (14) kraj
Česká republika	Praha	Praha
	Střední Čechy	Středočeský
	Severozápad	Ústecký
		Karlovarský
	Jihozápad	Plzeňský
		Jihočeský
	Severovýchod	Liberecký
		Královéhradecký
		Pardubický
	Jihovýchod	Vysočina
		Jihomoravský
	Střední Morava	Olomoucký
		Zlínský
Moravskoslezsko	Moravskoslezský	

Regiony soudržnosti (NUTS II) v České republice

zdroj: Český statistický úřad (www.czso.cz/cz/mapy/nuts2/index.htm)

Příloha č. 9 - Generální ředitelství Evropské komise

Přehled generálních ředitelství Evropské komise

Generální ředitelství Evropské komise

DG

I	Obchodní politika, vnější vztahy s vyspělými zeměmi
IA	Společná zahraniční a bezpečnostní politika, mise do třetích zemí, vnější vztahy s evropskými zeměmi, Mongolskem a zeměmi bývalého SSSR
IB	Vnější vztahy se zeměmi Latinské Ameriky, Středního východu, jižního Středomoří a s rozvojovými zeměmi Asie, spolupráce Sever-Jih
II	Hospodářské a finanční záležitosti
III	Průmysl
IV	Hospodářská soutěž
V	Zaměstnanost, průmyslové vztahy a sociální otázky
VI	Zemědělství
VII	Doprava
VIII	Rozvojové aktivity
IX	Personalistika a administrativa
X	Informace, výměna dat, kultura a audiovizuální technologie
XI	Životní prostředí, jaderná bezpečnost a civilní obrana
XII	Věda, výzkum a technický rozvoj (správa Spojeného výzkumného střediska)
XIII	Telekomunikace, informační průmysl a inovační aktivity
XIV	Rybolov
XV	Vnitřní trh a finanční služby
XVI	Regionální politika a koheze
XVII	Energetika
XVIII	Záruky a investice
XIX	Rozpočet
XX	Finanční dozor
XXI	Celní unie a nepřímé daně
XXII	Školství, odborná příprava a problematika mládeže
XXIII	Podnikatelská politika, služby, turistika a družstevní spolupráce
XXIV	Spotřebitelská politika

zdroj: Co je to když se řekne Evropská unie, Centrum pro demokracii a svobodné podnikání, 1997

Příloha č. 10 - Předsednictví unie od roku 1998 do roku 2020

Přehled předsednictví unie:

1998 Velká Británie, Rakousko
1999 Německo, Finsko
2000 Portugalsko, Francie
2001 Švédsko, Belgie
2002 Španělsko, Dánsko
2003 Řecko, Itálie
2004 Irsko, Nizozemsko
2005 Lucembursko, Velká Británie
2006 Rakousko, Finsko
2007 Německo, Portugalsko
2008 Slovinsko, Francie
2009 Česko, Švédsko
2010 Španělsko, Belgie
2011 Maďarsko, Polsko
2012 Dánsko, Kypr
2013 Irsko, Litva
2014 Řecko, Itálie
2015 Lotyšsko, Lucembursko
2016 Nizozemsko, Slovensko
2017 Malta, Velká Británie
2018 Estonsko, Bulharsko
2019 Rakousko, Rumunsko
2020 Finsko tedy pokud budou předsednictví unie v té době vůbec takto vypadat. Návrh ústavy EU definuje zcela odlišný systém.

zdroj:

<http://www.mzv.cz/wwwo/default.asp?id=36924&ido=13563&idj=1&amb=3&ParentIDO=13563>

8. Použité zdroje a literatura

8.1. Použitá literatura

- Malá encyklopedie evropské unie, Ústav mezinárodních vztahů, Praha, 1997
- Evropská unie od A do Z, Příručka evropské integrace, Univerzita Karlova, Praha, 1995
- Křečkovský, M., Křečkovská, A.: Evropská unie, historie, instituce, ekonomika a politiky, Praha, 1999
- Maňák, M.: 100 otázek a odpovědí o Evropské unii, Praha: Ministerstvo zahraničních věcí ČR, 2000
- Schrötter, H.: Aktuální slovník Evropské unie, Politika, hospodářství, dějiny a kultura (Das aktuelle Europa – Lexikon Politik, Wirtschaft, Zeitgeschichte und Kultur), Praha, 2002
- Co je to když se řekne Evropská unie, Centrum pro demokracii a svobodné podnikání, Praha, 1997
- Týč, V.: Základy práva Evropské unie pro ekonomy, Praha, 2004
- Smlouva o Ústavě pro Evropu, Evropská společenství, Lucemburk: Úřad pro úřední tisky Evropských společenství, 2005
- ABC práva Evropských společenství, Evropská společenství, Lucemburk: Úřad pro úřední tisky Evropských společenství, 2000
- Guéguen, D.: Průvodce labyrintem evropských společenství. Evropské instituce struktury, pravomoci, procedury. Mladá léta, Bratislava, 1993
- Jak funguje Evropská unie: průvodce občana institucemi EU, Lucemburk: Úřad pro úřední tisky Evropských společenství, 2004
- Jeřábek, M., Dokoupil, J., Havlíček, T. a kol.: České pohraničí – bariéra nebo prostor zprostředkování?, Praha: Academia, 2004
- Linhart, J. a kol.: Slovník cizích slov, 2003

8.2. Propagační materiál

- Evropská unie regionům, Delegace Evropské komise v České republice, 2002
- Jihočeský kraj – Regionální rozvoj, Jihočeský kraj – Krajský úřad, 2003
- Informační příručka Rady Evropské unie, Evropská společenství, 2004
- Hübner, D.: CD – Regions matter, EU Regional Policy and Structural Funds, Evropská komise, 2004

8.3. Internetové zdroje

- <http://www.southbohemia.eu> – Stálá kancelář Jihočeského kraje v Bruselu
- <http://www.euroskop.cz> - Evropská unie
- <http://evropska-unie.cz> - Evropská unie
- http://www.risy.cz/regionalni_operacni_program_regionu_soudrznosti_jihocesky_kraj
- <http://www.europa.eu.int> - portál Evropské unie
- <http://www.cor.europa.eu/> - Výbor regionů
- <http://www.asociacekrajů.cz/> - Asociace krajů České republiky
- <http://eur-lex.europa.eu/> - Přístup k právu Evropské unie
- <http://www.mzv.cz/wwwo/?zu=representation.brussels> - Stálé zastoupení ČR při Evropské unii
- <http://www.strukturalni-fondy.cz/op-doprava> - fondy Evropské unie
- http://mapy.vse.cz/Hotove_mapy/CZ_NUTS_system.htm - územní členění České republiky
- http://partnerstvi.kraj-jihocesky.cz/storage/1152532313_sb_infrastruktura.pdf - Sociálně-ekonomický profil Jihočeského kraje – infrastruktura
- <http://www.kraj-jihocesky.cz> - Jihočeský kraj - Krajský úřad
- <http://www.euroskop.cz/admin/gallery/0/c5aedc74e71241a172c4302e7f443288.pdf> - Eurokurýr - Eurozprávy z české správy

8.4. Rozhovory

- rozhovor s Petrem Šebkem, ředitel Jihočeské kanceláře v Bruselu, Brusel, 5.února 2007
- rozhovor s Joanne Swets, zástupkyně holandského zastoupení v Bruselu, Brusel, 5.února 2007
- rozhovor s Ilse Stadlmann, ředitelka dolnorakouského zastoupení v Bruselu, Brusel, 5.února 2007
- rozhovor se Stefanem Macejakem, zástupce banskobystrické kanceláře v Bruselu, Brusel, 6.února 2007
- rozhovor s Wernerem Hauptmannem, ředitel karlovarského zastoupení v Bruselu, Brusel, 6.února 2007
- rozhovor se Stephanem Foxem, zástupce skotského zastoupení v Bruselu, Brusel, 6.února 2007

- rozhovor s Michaelou Petz, zástupkyně salzburského zastoupení v Bruselu, Brusel, 7.února 2007
- rozhovor s Emily Palmer, zástupkyně jihozápadní Anglie v Bruselu, Brusel, 7.února 2007
- rozhovor s Danou Krutinovou, zástupkyně středočeského zastoupení v Bruselu, Brusel, 7.února 2007
- rozhovor s Geraldem Lonauerem, ředitel hornorakouského zastoupení v Bruselu, Brusel, 7.února 2007
- rozhovor se Stanislavem Schneidrem, zástupce Stálého zastoupení ČR při Evropské unii, Brusel, 8.února 2007
- rozhovor s Lenkou Jurkovou, ředitelka košického zastoupení v Bruselu, Brusel, 8.února 2007
- rozhovor s Petrem Brandou, zástupce kanceláře Libereckého kraje, Brusel, 9.února 2007
- rozhovor se Suzy Sumner, zástupkyně severozápadní Anglie v Bruselu, Brusel, 9.února 2007
- rozhovor s Ing. Ladislavem Fňoukou, vedoucí oddělení vnějších vztahů a zahraniční spolupráce, České Budějovice, 21.února 2007
- dotazník vyplněný Martine Allais prostřednictvím e-mailu, zástupkyně bretaňského zastoupení v Bruselu, 6.února 2007